

STRATEGIJA INTEGRIRANOG RAZVOJA OPĆINE BUŽIM 2011.-2020. (Revidirana za period 2017.-2020.)

Bužim, maj 2017. godine

OPĆINA BUŽIM; Ulica 505 Viteške brigade, br. 26
tel: 037 419 500; fax: 037 410 031; e-mail: opcibuzim@bih.net.ba; web: www.opcinabuzim.ba

Revidiranu Strategiju razvoja općine Bužim izradio je Općinski razvojni tim uz podršku Projekta integrisanog lokalnog razvoja (ILDP), koji predstavlja zajedničku inicijativu Švajcarske vlade i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP), a koju je usvojilo Općinsko vijeće Bužim, u 2017. godine.

SADRŽAJ

1. Uvod	4
2. Metodologija kreiranja strategije razvoja.....	5
3. Strateška platforma	6
3.1. Pregled ključnih izmjena socioekonomskog stanja	6
3.1.1. Demografske karakteristike	6
3.1.2. Pregled stanja i kretanja u lokalnoj ekonomiji	7
3.1.3. Pregled stanja i kretanja na tržištu rada	12
3.1.4. Pregled stanja i kretanja u društvenom sektoru	13
3.1.5. Pregled stanja javne infrastrukture i zaštite okoliša.....	16
3.1.6. Lokalna uprava	19
3.1.7. Analiza budžeta	20
3.2. Strateško fokusiranje	21
3.2.1. SWOT analiza	21
3.2.2. Strateški fokusi.....	23
3.3. Vizija i strateški ciljevi.....	24
4. Sektorski planovi	26
4.1. Usklađenost, komplementarnost i međusobni uticaj sektorskih ciljeva	26
4.2. Plan ekonomskog razvoja	27
4.2.1. Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima	28
4.2.2. Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa vlasti	29
4.2.3. Inicijative međuopćinske suradnje	29
4.2.4. Programi projekti i mjere.....	30
4.3. Plan društvenog razvoja	30
4.3.1. Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima	31
4.3.2. Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa vlasti.....	32
4.3.3. Inicijative međuopćinske suradnje	32
4.3.4. Programi, projekti i mjere.....	32
4.4. Plan zaštite okoliša	33
4.4.1. Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima	34
4.4.2. Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa vlasti.....	34
4.4.3. Inicijative međuopćinske suradnje	35
4.4.4. Programi, projekti i mjere	35
5. Operativni plan.....	37
5.1. Plan implementacije za 3 godine.....	37
5.2. Plan organizacionih i ljudskih kapaciteta za implementaciju, praćenje i vrednovanje strategije.....	44
Prilog 1: Integrirani pregled revidirane Strategije razvoja općine Bužim.....	49
Prilog 2: Tabele varijabli za praćenje indikatora revidirane Strategije 2017.-2019	58
Prilog 3: Plan implementacije za 3 godine (1+2)	72
Prilog 4: Projektne fiše.....	72

Prilog 5: Procjena mogućnosti finansiranja prioriteta revidirane razvojne strategije općine Bužim (2017-2020) 73

Prilog 6: Procjena mogućnosti finansiranja prioriteta revidirane razvojne strategije općine Bužim (2017-2020) 75

1. Uvod

Strategija integriranog razvoja općine Bužim 2011.–2020. godine (Strategija) je ključni strateško-planski dokument Općine Bužim koji treba da podstiče budući rast i razvoj zajednice. Strategija razvoja obuhvata društvenu, ekonomsku i ekološku sferu. Strategija je izrađena kao okvir za definiranje zajedničkih ciljeva, podsticanje lokalnih snaga, ali i kao odgovor na izazove budućeg razvoja općine i sveukupnog života u njoj.

Strategija razvoja općine Bužim izrađena je od strane radnih tijela koje je imenovao načelnik općine uz puno učešće predstavnika javnog, privatnog i nevladinog sektora. Strategija integriranog razvoja je usvojena od strane Općinskog vijeća 26.02.2011. godine, te je stupila na snagu 2011. godine.

Strategija informira sveukupnu javnost i privatne ulagače o razvojnom putu Bužim, predstavlja osnovu za izradu detaljnih planova i programa u pojedinim sektorima, kreira podlogu za praćenje napretka te ohrabruje saradnju i dogovor u planiranju različitih nivoa vlasti i društveno-ekonomskih partnera.

Imajući u vidu da je 2016. godine istekao petogodišnji period implementacije sektorskih planova, Općinska uprava je donijela odluku da provede proces revizije Strategije, te definiše novi planski okvir za sektorske planove od 2017.-2020. godine, uzimajući u obzir ključne izmjene potreba i okolnosti za razvoj.

U okviru pripremnih aktivnosti za proces revizije, prethodno je proveden proces srednjoročne evaluacije implementacije Strategije, proveden od strane nezavisnog evaluatora, čiji su rezultati i preporuke korišteni kao ulazne informacije za proces revizije Strategije.

Ključni nalazi i preporuke procesa evaluacije koji su uzeti u obzir prilikom procesa revizije su:

- Stavovi intervjuisanih aktera u procesu evaluacije su da fokusi na: jačanju poljoprivrede i prerađivačkih kapaciteta, stvaranje povoljnog okruženja za razvoj malih i srednjih preduzeća, razvoj komunalne i društvene infrastrukture i smanjenje rizika od katastrofa, i dalje predstavljaju prioritete razvoja općine Bužim.*
- Usljed poplava koje su zadesile Općinu Bužim u 2014. godini, u procesu revizije Strategije je potrebno sagledati prioritete u odnosu na preveniranje eventualnih budućih šteta kao i saniranje dosadašnjih posljedica nastalih usljed sve češćih prirodnih nepogoda (poplava i klizišta).*
- Uočen je problem nekoherentnosti strateških intervencija na projektnom nivou sa programima i sektorskim ishodima u sektorskim planovima. Preporuka je da se tokom revizije Strategije, prilikom razmatranja postojećih i uvođenja novih sektorskih ciljeva i očekivanih ishoda, kao i razmatranja postojećih ili uvođenja novih projekata i mjera, obezbjedi koherentnost strateških intervencija. Ovo se primarno odnosi na odgovarajuću „uvezanost“ ciljeva i ishoda srodnih projekata i mjera objedinjenih unutar tematskih programa sa relevantnim sektorskim ciljevima i njihovim očekivanim ishodima kao i strateškim ciljevima kojima svi zajedno doprinose. Pri tome, neophodno je sve ishode i indikatore definisati u skladu sa SMART principom i na taj način omogućiti njihovu mjerljivost.*
- Efikasnost u realizaciji razvojnih projekata je niska i iznosi 28,30% projekata za koje je evidentiran završetak ili djelimična realizacija, od čega je potpuno realizirano 10,38% projekata. Ostvareni stepen realizacije planiranih finansijskih sredstava iz budžeta iznosi 91,07%, dok je*

veoma nizak stepen realizacije iz vanjskih izvora i iznosi svega 3,02%. Zbog toga, u procesu revizije je potrebno izvršiti detaljnu analizu projekata koji se prenose u naredni period sa aspekta ostvarivosti realizacije. Potrebno je sagledati realne mogućnosti Budžeta, te izvršiti detaljnu analizu izvjesnosti vanjskih izvora finansiranja dostupnih od strane viših razina vlasti, donatora i fondova.

- Na osnovu analize promjena indikatora strateških i sektorskih ciljeva i njihovog uticaja na definisane strateške fokuse, zaključeno je da je implementacija Strategije imala minimalan uticaj na lokalnu i širu zajednicu, te da su nedostajali mehanizmi za mjerenje uticaja Strategije na razvoj lokalne zajednice. U cilju što kvalitetnijeg mjerenja uticaja, tokom predstojeće revizije strategije neophodno je ishode i indikatore sektorskih ciljeva definisati na nivou ukupnog očekivanog rezultata (outcome) a nivo strateških ciljeva definisati na nivou uticaja (impact-a) strategije na lokalnu zajednicu.
- U skladu sa preporukama za jačanje funkcija upravljanja razvojem izvršene su i usvojene promjene u sistematizaciji i opisu poslova radnih mjesta, ali nisu popunjene predviđene ključne pozicije. Procedura planiranja, praćenja, vrednovanja i izvještavanja (PPVI procedura) o realizaciji Strategije i aktivnosti iz redovnih nadležnosti nije uvedena u praksu, odnosno još je u formi nacrtu, tako da se aktivnosti vezane za ovu proceduru ne vrše u skladu sa preporučenim koracima i uz primjenu preporučenih planskih i izvještajnih obrazaca. U procesu revizije plana razvoja kapaciteta za implementaciju Strategije je potrebno uzeti u obzir ove činjenice.
- U cilju postizanja veće održivosti strateških intervencija i Strategije, preporuka je da se u daljem radu unapređuju institucionalni kapaciteti za upravljanje razvojem (posebice Jedinice za upravljanje razvojnim aktivnostima, JURA-e) ali i sve druge organizacijske strukture općinske administracije. Potrebno je aktivnije uključiti relevantne socio-ekonomske aktere u implementaciju strateških intervencija.

Proces revizije je realizovan u skladu sa osnovnim principima MiPRO metodologije.

2. Metodologija kreiranja strategije razvoja

U reviziji Strategije razvoja općine Bužim, kao i u procesu izrade Strategije, korištena je standardizirana Metodologija za integrirano planiranje lokalnog razvoja (MiPRO), prihvaćena i preporučena od strane entitetskih vlada te saveza općina i gradova oba entiteta. MiPRO je upotpunosti usklađena sa postojećim zakonskim okvirom kojim je definirano planiranje razvoja na lokalnom nivou, gdje je općinska uprava nosilac procesa izrade i implementacije Strategije, uz maksimalno uključivanje i svih drugih aktera života u lokalnoj zajednici.

Vodeći principi na kojima se zasnivao i proces revizije Strategije su održivost i socijalna uključenost. Održivost, kao princip, integrira ekonomski i okolišni aspekt, dok princip socijalne uključenosti podrazumijeva jednake šanse za sve i pravičnost u smislu identificiranja potreba i interesa marginaliziranih i socijalno isključenih grupa stanovništva. Pored toga, revizija je uključila i poštivanje dva principa: 1. integracija (što znači da su ekonomski, društveni i ekološki aspekt posmatrani kao neodvojivi dijelovi jedne cjeline) i 2. participacija (svi zainteresirani akteri su angažirani i doprinijeli su izradi Strategije).

Općinska uprava se angažirala u procesu izrade Strategije vođena uvjerenjem da strateško planiranje predstavlja ključni instrument za proaktivno i odgovorno upravljanje lokalnim razvojem. Proces revizije Strategije, koji je iniciran od strane načelnika i podržan od strane Općinskog vijeća, započeo je potpisivanjem Memoranduma o razumijevanju između Općine Bužim i UNDP ILDP projekta. Formirana su radna tijela za reviziju Strategije: Općinski razvojni tim i Partnerska grupa.

Polazna tačka za reviziju Strategije je bila srednjoročna evaluacije dosadašnje implementacije Strategije, te procjena stepena ostvarenja postavljenih sektorskih ciljeva i stepena realizacije planiranih projekata u implementaciji Strategije. U samom procesu, posebna pažnja je posvećena i integraciji aspekata smanjenja rizika od katastrofa i prilagođavanja klimatskim promjenama u revidiranu Strategiju. Pored toga, u procesu revizije Strategije, uzete su u obzir i postojeće strategije na višim nivoima vlasti, kao i procjena stepena razvijenosti ljudskih resursa neophodnih za reviziju, implementaciju, praćenje i vrednovanje strategije.

Noseći i najvažniji dio *Strategije* predstavlja njen strateški dio, tj. strateška platforma, čija je revizija obuhvatila analizu ključnih promjena socio-ekonomskog stanja, koje su sažete u dokumentu revidirane Strategije, te reviziju strateških fokusa, vizije i strateških ciljeva razvoja. Proces revizije Strateške platforme proveo je *Općinski razvojni tim* u konsultacijama sa ILDP konsultantima.

U izradi sektorskih planova ekonomskog razvoja, društvenog razvoja te zaštite i unapređenja okoliša, kroz radionice, učestvovali su i predstavnici aktera iz tih sektora. Posebna pažnja u izradi sektorskih planova je posvećena uspostavljanju koherentnosti programsko-projektnih, sektorskih i strateških očekivanih ishoda, na šta je ukazano u procesu evaluacije Strategije.

U završnom dijelu procesa, *Općinski razvojni tim* je, na bazi principa integracije, objedinio i uskladio sektorske planove te izradio okvirni trogodišnji plan implementacije, uključujući i plan razvoja organizacijskih kapaciteta i ljudskih potencijala neophodnih za proces implementacije *Strategije*.

U cilju efikasnije implementacije Strategije, pri izradi sektorskih i operativnih planova implementacije Strategije je korištena procjena mogućnosti finansiranja Strategije iz budžeta i iz vanjskih izvora za period 2017.-2020. godina.

3. Strateška platforma

3.1. Pregled ključnih izmjena socioekonomskog stanja

U ovom dijelu revidirane Strategije općine Bužim pripremljen je sažeti pregled ključnih izmjena socioekonomskog stanja u odnosu na stanje iz 2011. godine, a koje su rezultat implementacije Strategije u prethodnih 5 godina i izmijenjenih okolnosti usljed djelovanja vanjskih faktora (van obuhvata Strategije). Dijelovi socioekonomske analize koji nisu pretrpjeli značajne promjene izostavljeni su iz ovog pregleda i njihove ključne karakteristike su predstavljene u okviru dokumenta Strategija lokalnog razvoja općine Bužim 2011. – 2020.

3.1.1. Demografske karakteristike

Prema zvaničnim statističkim podacima, u 2015. godinu na području općine Bužim je evidentirano ukupno 18.081 stanovnika, sa gustom naseljenosti od 140,20 stanovnika/km², što je svrstava u gusto naseljene općine na području Unsko sanskog kantona, ali i šire regije Bosne i Hercegovine. U odnosu na popis stanovništva iz 1992. godine, danas na teritoriji općine živi 6,7% manje stanovnika, dok u odnosu na 2011. godinu, broj stanovnika je neznatno povećan (za 0,8%).

Prirodni priraštaj na 1000 stanovnika na području općine Bužim, u period 2011. - 2015. godini imao je trend smanjenja, a u 2015. godini je iznosio je 4,48 što je manji priraštaj za 61% u odnosu na 2011. godinu, ali Bužim i dalje ima najveći prirodni priraštaj u odnosu na druge općine Unsko-sanskog kantona.

Analiza geografske raspoređenosti stanovnika ukazuje da većinu od 81% čini ruralno stanovništvo. U

starosnoj strukturi stanovništva, u 2015. godini u odnosu na 2011. godinu, došlo je do promjena u starosnoj strukturi stanovništva koje se odnose se na smanjenje broja stanovnika mlađe životne dobi do 14 godina za 5% u odnosu na 2011. (udio u u kupnom stanovništvu je 26%), te na povećanje broja radno sposobnog stanovništva od 14 do 64 godine starosti za 3% (udio u ukupnom stanovništvu je 66%) i povećanje broja starijih od 65 godina za 3% (udio u ukupnom stanovništvu je 8%).

Slika 2. Geografska raspoređenost i starosna struktura stanovnika, 2015. godine

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku iz 2015. godine, u odnosu na migracije stanovnika, općina Bužim ima negativan migracijski saldo, odnosno broj odseljenih stanovnika je veći za 65% u odnosu na broj doseljenih. Najveći broj migranata, zbog teškog zapošljavanja na području općine, odlazi u veće urbane centre na području Federacije te u inostranstvo u potrazi za boljim uslovima života, što ujedno stvara i potencijal dijaspore za ostvarivanje veza i privlačenje investicija dijaspore na području općine. Općina ne raspolaže zvaničnim informacijama niti bazom podataka dijaspore, a nezvanične procjene su da u inostranstvu živi preko 1.500 lica sa ovog područja. Svake godine se održava susret načelnika, privrednika i dijaspore, s ciljem razmjene informacija, znanja i iskustava između lokalne uprave, privrednika i dijaspore, uz kulturno-zabavni program. Međutim, potencijali dijaspore za podršku privrednom razvoju općine nisu dovoljno iskorišteni, te je potrebno i dalje njegovati odnose sa dijasporom i formirati bazu podataka o dijaspori općine Bužim.

	Ukupno	FBiH	RS	BDBiH	Inozemstvo
Doseljeni	130	126	4	-	-
Odseljeni	215	159	8	1	47
Saldo migracija	-85	-33	-4	-1	-47

Negativan migracijski saldo, kao i trend smanjenja prirodnog priraštaja i starenje stanovništva, može dugoročno imati negativan uticaj na razvoj lokalne Zajednice, zbog čega je neophodno unaprijediti uslove za ekonomske aktivnosti i zapošljavanje, kako bi se smanjio odliv posebno mladih stanovnika.

3.1.2. Pregled stanja i kretanja u lokalnoj ekonomiji

Na području općine Bužim, ukupni poreski prihodi iznosili su 644 hiljade KM, što je 36 KM po glavi stanovnika. U odnosu na isti pokazatelj u drugim općinama Unsko sanskog kantona ovo je najmanji iznos i manji je za oko 2 puta od prosječnog za Unsko-sanski kanton, a za 59% je manji u odnosu na prosjek za FBiH, što ukazuje na nisku razinu privrednih aktivnosti na području općine u odnosu na općine u regiji.

Broj poslovnih subjekata na 1000 stanovnika u 2015. godini je iznosio 25,8 i veći je za 3% u odnosu na

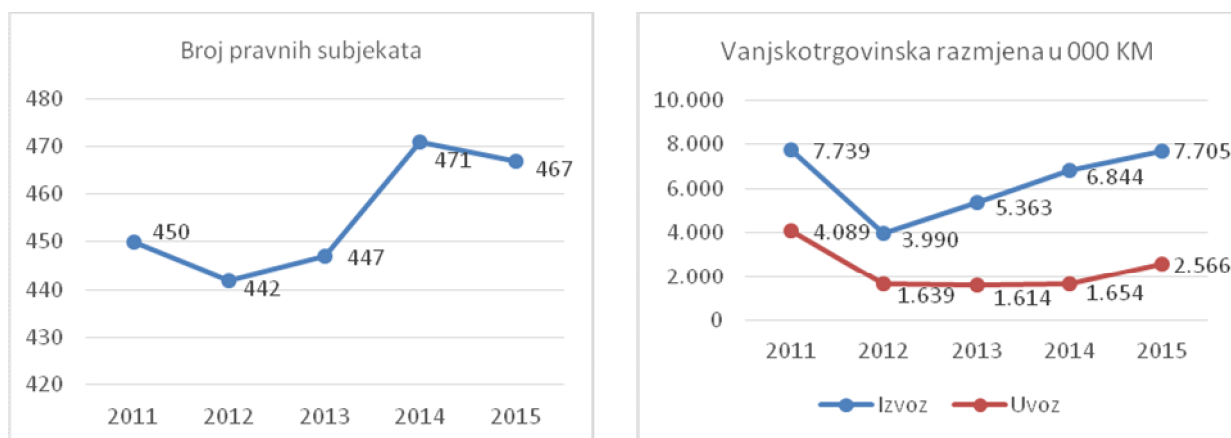
2011. godinu (u USK broj poslovnih subjekata na 1000 stanovnika u 2015. godini je 30 a u FBiH je 44). U periodu 2011.-2015. godine, broj poslovnih subjekata je imao ciklično kretanje, sa povećanjem od 3,8% u 2015. u odnosu na 2011. godinu. Od 467 evidentiranih poslovnih subjekata na području Bužima, 115 čine obrtnici (25%), dok su ostalo pravna lica (46%) i jedinice u sastavu (29%). U Državnom vlasništvu na području općine Bužim je 25 (5%) preduzeća dok su ostalo privatna preduzeća i obrti. Evaluacijom implementacije Strategije je zaključeno da Strategija nije imala većeg uticaja na porast broja poslovnih subjekata jer nisu realizirane strateške intervencije koje su se odnosile na uspostavljanje poslovne zone Varoška rijeka i na izgradnju prerađivačkih i proizvodnih kapaciteta u ovoj zoni.

Od ukupnog broja registriranih pravnih lica, najveći broj je u djelatnosti trgovina na veliko i malo i održavanje (u prosjeku oko 40%), zatim slijede ostale društvene, socijalne i osobne uslužne aktivnosti (u prosjeku oko 16%), prerađivačka industrija (8%), a građevinarstvo, poljoprivreda i transport, skladištenje i komunikacije sa imaju udio od oko po 5%.

U strukturi djelatnosti obrta, najveći broj obrta čine registrirane zanatske radnje i trgovinske radnje sa po 22%, dok poljoprivredni obrti čine oko 20%, ugostiteljske radnje oko 10% a ostali obrti čine 26%. Potrebno je istaći da je broj poljoprivrednih obrta porastao za 2,7 puta, dok je broj trgovačkih radnji manji za 42% u odnosu na 2011. godinu. Na povećanje broja poljoprivrednih obrta, uticala je implementacija Strategije kroz dodjelu poticaja za poljoprivredu na godišnjem nivou.

Prosječna neto plata u 2015. godini je iznosila 734 KM i veća je 47% u odnosu na 2011. godinu (687,23 KM).

Vanjskotrgovinska razmjena na području općine Bužim ima kontinuirani pozitivni saldo. U periodu 2011.-2015. godine, vanjskotrgovinska razmjena je imala ciklično kretanje, a u 2015. godini je pokrivenost uvoza izvozom iznosila 300% (najmanja pokrivenost uvoza izvozom od 243% zabilježena je u 2012 godini). Najveći izvoznici na području općine Bužim, za period 2011.-2015. su bili „Vrganj promet“ d.o.o. (otkup poljoprivrednih proizvoda), „Asim komerc“ d.o.o. (proizvodnja građevinskih elemenata), „RM Relax“ (otkup poljoprivrednih proizvoda), a zatim „Kovgard“ d.o.o. (proizvodnja građevinske stolarije) i „Ičanović“ d.o.o. Bužim.

Slika 3. Broj pravnih subjekata i vanjskotrgovinska razmjena općine Bužim, u periodu 2011.-2015. godina

Kada su u pitanju poslovne zone na području općine Bužim, Općinsko vijeće Općine Bužim je, na prijedlog Općinskog načelnika, u 2013. godini usvojilo Odluku o formiranju Poslovne zone „Varoška Rijeka“. Međutim, zbog ne rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, nisu poduzimane dalje aktivnosti te je izostala implementacija predviđenih projekata. Obzirom da je izostala gradnja i uređenje poslovne zone

Varoška Rijeka, nije došlo do privlačenja investicija te je potrebno u narednom periodu izraditi regulacioni plan za određivanje namjene ove poslovne zone, kao i stvoriti uslove i realizovati izgradnju neophodne infrastrukture na području zone.

Poljoprivreda i šumarstvo

Na području općine Bužim strateška grana privrede je poljoprivreda, imajući u vidu prirodne resurse koji pružaju uslove za različite oblike poljoprivredne proizvodnje. Trenutno ova grana privrede daje najveće mogućnosti za zapošljavanje nezaposlenog stanovništva i generisanje prihoda domaćinstava.

Struktura zemljišta, kao i vlasnička struktura, nije promijenjena u odnosu na 2011. godinu. Poljoprivredno zemljište u ukupnom zemljištu ima udio od 61% (7.855 ha), od čega obradivo zemljište čini 72%, a preostali dio čine pašnjaci (28%). Ograničavajući faktor za razvoj poljoprivredne proizvodnje predstavlja usitnjenost poljoprivrednih posjeda. Pored toga, važno je naglasiti da od obradivih površina samo manji dio pripada kvalitetnim kategorijama zemljišta, kao i to da su ove površine najpodložnije urbanizaciji. U postupku su aktivnosti na izradi Regulacionog plana Sjever, u kojem se posebna pažnja posvećuje poljoprivrednim površinama, a o čemu će se voditi računa i u svim narednim prostornim regulacionim dokumentima.

U periodu 2011-2014. broj registriranih poljoprivrednih gazdinstava na 1000 stanovnika je značajno povećan (sa 29,3 u 2011. godini na 42 u 2014. godini). Međutim, mala porodična gazdinstva dominiraju i ona su u vrlo teškoj poziciji, zbog problema u prodaji proizvoda i finansiranju rasta proizvodnje. Zbog toga, općinska uprava je u prethodnom periodu realizacije strategije implementirala redovne godišnje poticaje za poljoprivrednu proizvodnju.

U svrhu intenziviranja proizvodnje u stočarstvu i povećanja proizvodnje mlijeka za 10%, educirano je preko 336 farmera, povećan je stočni fond za 12,5 % što je rezultiralo i povećanjem otkupa mlijeka za preko 30%. Imajući u vidu da su zastupljene male farme, potrebno je razvijati i poticati, ne samo proizvodnju mlijeka, već i govedarstvo u poljoprivrednoj proizvodnji, a u cilju moderniziranja farmi uz uspostavljanje malih proizvodnih sustava krava-tele, i ostvarivanja veće završne težine grla. Pored govedarstva koje je najzastupljenije, na području Bužima nešto manje je zastupljeno ovčarstvo, a znatno manje peradarstvo i ostale grane.

U pogledu povećanja plasteničke proizvodnje, edukacijom povrtlara i subvencijama u poljoprivrednoj proizvodnji, u 2015. godini su površine pod plastenicima povećane za 3,8 puta u odnosu na 2010. godinu, što je dovelo do povećanja proizvodnje povrća u plastenicima za više od 5%. U plastenicima se najviše uzgajaju paradajz i paprika, a proizvodi se i salata, mladi luk i špinat, a proizvodnja se plasira uglavnom na lokalno tržište. U povrtlarskoj proizvodnji značajno je pomenuti proizvodnju krastavaca, a proizvođači krastavaca su uključeni u intenzivni kooperantski sistem.

Subvencioniranjem poljoprivredne proizvodnje i vlastitim učešćem poljoprivrednika u podizanju zasada, u periodu 2011-2015. došlo je do povećanja površina pod voćnjacima u za 11,7 ha. Potrebno je naglasiti povećanje površina zasađenih malinama za 3,05 ha, te da je u 2015. godini potpisano je čak 247 novih kooperantskih ugovora za otkup malina (u 2015. godini za skoro 8 puta više nego u 2010.).

U pogledu razvoja proizvodnje ljekovitog bilja, mjerama subvencioniranja poljoprivredne proizvodnje je u periodu 2013-2015. povećana površina zasijana ljekovitim biljem, gdje je zabilježen prosjek od 0,13 ha zasađenih ljekovitim biljem na godišnjem nivou.

Trenutne kapacitete na području općine, za otkup malina, jagoda, kestena, pečurki i sl., čine:

- "Vrganj promet" d.o.o. Bužim, Konjodor, koje posjeduje skladište površine od 760 m² sa tri velike komore i jednom manjom, a koje je uspostavilo posebnu liniju za sortiranje malina i novu liniju za preradu kestena;
- „Relaks" d.o.o. Bužim, koje posjeduje skladište za otkup malina u površini od 300 m²;
- Pajalić Aziz, registrovano fizičko lice iz Konjodora koje posjeduje skladište u površini od 60 m² za otkup malina.

Nema uspostavljenih kapaciteta za preradu poljoprivrednih proizvoda na području općine.

Formirana su dva udruženja poljoprivrednika (udruženje proizvođača u plastenicima i Udruženje proizvođača jagodičastog voća) što je u priodu 2011-2015. dovelo do povećanja ukupnog broja članova udruženja za 7 puta.

Šume su bogate šumskim plodovima: razne vrste jestivih gljiva, kesten, šipak, itd. Svi ti plodovi su izvoznog karaktera i zbog visoke tržišne vrijednosti potrebno je organizirano i blagovremeno skupljati i preko mreže otkupnih firmi uz garantiranu cijenu plasirati na tržište. Preduzeća »Vrganj« d.o.o. i "RM Relax" d.o.o. bave se otkupom poljoprivrednih proizvoda.

Područje općine Bužim, karakteristično je po kestenovim šumama, koje su ugrožene usljed nelegalne sječe i različitih bolesti. U cilju zaštite i upravljanja kestenovim šumama u pograničnom području sa Hrvatskom, Općina Bužim je uspostavila prekograničnu saradnju sa Karlovačkom županijom kroz realizaciju projekta "Kesten", koji predstavlja prvi projekat prekogranične saradnje općine Bužim.

Šumsko zemljište ima udio od 36% u ukupnoj strukturi zemljišta, dok je udio neplodnog tla vrlo mali (3%). Proizvodnja i prodaja šumskih sortimenata sa javnih šumskih površina je, u period 2011.-2015. godina, imala ciklično kretanje, a u 2015. godini je bila za veća za 5% u odnosu na 2011. godinu. Najzastupljenija je proizvodnja ogrevnog drveta (oko 77%), a zatim proizvodnja trupaca (22%). Trenutni šumski potencijal drvene mase od 125 po ha/m³ i instalisani kapaciteti za preradu drveta predstavljaju kvalitetnu osnovu za održavanje i razvoj drvno-prerađivačke industrije u općini.

Veće kapacitete koji se bave preradom drveta na području općine Bužim čine:

- "Asim comerc" d.o.o. Bužim, proizvodnja građe i drvnih elemenata koja se odvija na preko 1.100 m² (proizvodno popslovni, skladište, sušare, hala);
- "Fikro" d.o.o. Čava, proizvodnja drveta (pilana) sa proizvodnim halom i sušarom, na površini od 500 m²;
- "Arkada" d.o.o. Žepče, proizvodnja drvenih stolica koja se odvija na jednom dijelu zakupljenog prostora i mašina od firme „Abonos" d.o.o. Bužim koja je u stečajnom postupku, a ukupna površina objekta iznosi 7.360 m².

Eksploatacija mineralnih sirovina

U pogledu analize mogućnosti eksploatacije rude mangana i dolomita, samostalnom inicijativom potencijalnih investitora izvršena su ispitivanja mogućnosti eksploatacije mangana i dolomita, kojima je utvrđeno da postoje značajni potencijali na području općine za eksploataciju istih.

Eksploatisani dolomiti koristi se u građevinarstvu, kako u visokogradnji za proizvodnju betona i betonske galanterije tako u niskogradnji za cestogradnju.

Značajno preduzeće koje vrši eksploataciju dolomita je građevinsko preduzeće "Kov-Grad" d.o.o., a koje vrši eksploataciju mangama "Rudnik mangana" d.o.o. Bužim.

Industrija

Na području općine Bužim, na osnovu prirodnog resursa drveta zastupljena je drvo-prerađivačka industrija. Međutim, nekada najveće drvo-prerađivačko preduzeće „Abonos“ d.o.o. u kojem se vršila proizvodnja drvenih stolica i dijelova za stolice i namještaj, odnosno finalizacija proizvoda od drveta, je u stečajnom postupku a proizvodnja je stala 2011. godine. Za ovo preduzeće se traži investitor koji bi omogućio nastavak proizvodnje u ovom nekada značajnom izvoznom nosiocu privrede općine. Ostali drvo-prerađivači su pilane u kojima se vrši obrada liščarske i četinarske oblovine u elemente prema zahtjevima kupca.

U oblasti tekstilne industrije, u Bužimu potrebno je pomenuti preduzeće "Saniteks" d.o.o. R.J. Flisan Bužim koja proizvodi flis (od flisa se proizvode hiruške maske, mantili, kaljače, plahte, podmetači, kape) i gazu (od gaze se proizvode tamponi, komprese). Asortimani se plasiraju na domaće i strano tržište (Njemačka, Italija, Libija, Srbija, Slovenija). Drugo značajno preduzeće u ovoj oblasti je "Buteks" d.o.o. Bužim se bavi proizvodnjom lake modne konfekcije /sport i ski program/. Proizvode se plasiraju uglavnom u Italiju (lohn poslovi).

Građevinarstvo

Ova privredna grana je takođe prisutna na području Bužima. Najveće preduzeće koje izvodi građevinske radove je "Kov-gard" d.o.o., dok kao proizvođače proizvoda koji se koriste u građevinarstvu je značajno pomenuti preduzeća "Ičanović" d.o.o. (građevinska stolarija) i "Asim Komerc" d.o.o. (građevinski materijali) Bužim.

Turizam

Općina Bužim kao turistička destinacija, zahvaljujući svom geografskom položaju, izuzetnih prirodnih ljepota, klimatskih uvjeta i kulturno historijskog nasljeđa, posjeduje potencijale za razvoj seoskog i eko turizma, te kulturno-historijskog turizma. Ipak, radi se o manjim potencijalima zbog čega je neophodno povezati se sa drugim susjednim općinama i zajedno promovisati objedinjeni regionalni turistički proizvod. U tom pravcu, neophodno je urediti Stari grad Bužim i rekonstruisati Staru drvenu džamiju, te obezbijediti uslove za rad Muzeja 505. Viteške brigade. Također, potrebno je urediti prioritetna izletišta i uređiti eko-park.

Poslovne zone

Trenutno na području općine nema potpuno aktivnih poslovnih zona, a poslovna zona „Varoška Rijeka“ je u fazi izgradnje. Općinsko vijeće općine Bužim je 2013. godine, usvojilo Odluku o formiranju Poslovne zone „Varoška Rijeka“. Na nekretninama koje su predviđene za formiranje poslovne zone (bivše farme „Agrokomerc“ d.d. Velika Kladuša) bila je upisana hipoteka od strane Poreske uprave Kantonalnog ureda u Bihaću. Za otkup zemljišta Poslovne zone nije dobivena saglasnost Općinskog vijeća za zaduživanje općine.

Nadzorni odbor „Agrokomerc“ d.d. Velika Kladuša donio je Odluku broj: 1611/16 od 23.06.2015. godine o pokretanju postupka prodaje peradarskih farmi na lokalitetu Varoška Rijeka, te je 01.07.2016. godine

zaključen Ugovor o kupoprodaji nekretnina između „Agrokomerc“ d.d. Velika Kladuša i privrednog društva „Asim-Komerc“ d.o.o. Bužim.

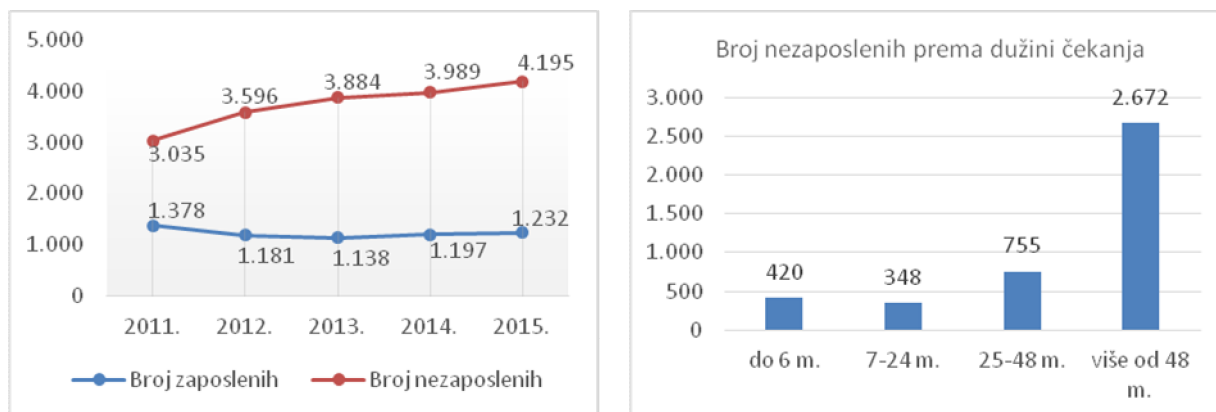
Prema tome, zemljište koje je u poslovnoj zoni Varoška Rijeka je u privatnom vlasništvu i privredno društvo koje je otkupilo zemljište već ima planove za investiranje na tom dijelu poslovne zone, ali Općina ne upravlja poslovnom zonom. Trenutno, vlasnik poslovne zone preduzeće „Asim-Komerc“ je započelo aktivnosti na dobijanju potrebnih saglasnosti za izradu projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju dva objekta i za proizvodnju drveta za lične potrebe.

Općina je pripremila nacrt istog - Regulacioni plan "Sjever" koji tretira i područje Poslovne zone Varoška rijeka, te je potrebno u narednom periodu provesti projekat na usvajanju ovog regulacionog plana kako bi se definisala namjena prostora Poslovne zone.

3.1.3. Pregled stanja i kretanja na tržištu rada

Ukupan broj registriranih zaposlenih na području općine Bužim u 2015. godini iznosio je 1.232 osobe, a u odnosu na 2011. godinu manji je za 11,8%, što ukazuje da nisu kreirana održiva radna mjesta. Stoga, stepen zaposlenosti u 2015. godini je vrlo nizak i u odnosu na radno sposobno stanovništvo iznosi 10,2%.

S druge strane, broj nezaposlenih je kontinuirano rastao u periodu 2011. -2015. godine, usljed čega je broj nezaposlenih u 2015. godini veći za 38% u odnosu na 2011. godinu, a stepen nezaposlenosti u 2015. godini, u odnosu na radnu snagu, iznosi 77,4%. U proteklom periodu implementacije strategije nisu realizovane posebne mjere ili programi za podršku zapošljavanju, kao ni projekat Poslovne zone, a što je umanjilo mogućnost uticaja na smanjenje broja nezaposlenih.

Slika 4. Broj zaposlenih i broj nezaposlenih u općini Bužim, 2015. godine

Visok nivo nezaposlenosti i nedostatak mogućnosti zapošljavanja uzrokovao je i povećanje nezaposlenih osoba sa VSS i magistarskom stručnom spremom za 49% u odnosu na 2011. godinu, a koji sa 3% učestvuju u ukupnoj strukturi nezaposlenih osoba. Najveći broj nezaposlenih osoba je sa stepenom nekvalifikovanog radnika (NKV), njih 52%, što ukazuje na nepovoljnu kvalifikacionu strukturu nezaposlenih osoba na tržištu rada.

Pored toga, problem predstavlja i nepovoljna starosna struktura nezaposlenih osoba, zbog čega je visok udio nezaposlenih mladih osoba u životnoj dobi između 18-35 godine koji čine 51% nezaposlenih osoba, a čiji je broj povećan za 28% u odnosu na 2011. godinu.

Nepovoljna kvalifikaciona i starosna struktura nezaposlenih osoba je uzrok velikog udjela nezaposlenih osoba u stanju dugoročne nezaposlenosti, koji posao traže preko 48 mjeseci, a njihov udio u ukupnom broju nezaposlenih je 64%, a povećan je za 34% u odnosu na 2011. godinu.

Poseban problem na tržištu rada predstavlja rad „na crno“ neprijavljenih radnika, koji zapravo nisu nezaposlene osobe jer ostvaruju prihod, a prijavljene su na evidenciji Biroa za zapošljavanje.

Broj penzionera u periodu 2011.-2015. na području općine Bužim je u porastu tako da je 2015. godine evidentirano 868 korisnika penzije (starosne, invalidske i porodične), što je za 16% više u odnosu na 2011. godinu. Odnos penzionera i broja zaposlenih je 1:1,4, a iznos prosječne penzije u 2015. godini je iznosio 303 KM što je za 14% manje u odnosu na prosječnu penziju na nivou USK-a, što ukazuje na ranjivost ove osjetljive kategorije stanovnika.

3.1.4. Pregled stanja i kretanja u društvenom sektoru

Obrazovanje

U osnovne škole na području općine Bužim u školsku 2015./2016. godinu upisano je 2008 učenika, što je za 13% manje u odnosu na 2011. godinu. Broj osnovaca na 1000 stanovnika iznosi 111, te je Bužim općina sa najvećom vrijednošću ovog pokazatelja na području USK-a. U Bužimu postoji i Mješovita srednja škola „Bužim“ u čijem sastavu je i gimnazija, a školi se stječe obrazovanje III i IV stepena. Broj upisanih učenika u srednje škole u školskoj 2015./2016. godini, 545 djece što je za 52% manje nego u 2011. godini. Škole raspolažu sa dovoljnim brojem stručnih nastavnika za realizaciju stručno teorijske i praktične nastave.

Broj nastavnog osoblja u osnovnim školama se nije značajno mijenjao i u 2015. godini iznosio je 193 (142 nastavnika u osnovnim školama i 51 nastavnik u srednjoj školi). Za razliku od perioda koji je prethodio realizaciji strategije, u periodu 2011-2015. u svim školama se primjenjuje princip inkluzivnog obrazovanja u koji je ukupno uključeno 68 djece sa posebnim potrebama. Međutim, 2 osnovne škole nemaju omogućen fizički pristup učenicima sa invaliditetom, što predstavlja problem koji je potrebno prioritetno riješavati u narednom periodu. Uslovi u kojima se odvija nastava u osnovnom obrazovanju nisu na zadovoljavajućem nivou. Značajnom broju područnih škola potrebna je rekonstrukcija objekta (npr. u pogledu fasada, krova, sanitarnih vorova i sl.) i zamjena dotrajale stolarije, a sve osnovne škole (uključujući područne škole) suočavaju se i sa problemom opremljenosti nastavničkih kabineta, posebno kabineta informatike. U proteklom periodu implementacije Strategije, izvršena je rekonstrukcija centralne osnovne škole u Bužimu, pri čemu je izvršena sanacija krova, zamjenjena stolarija i izvršeno utopljavanje zgrade. Zatim je djelimično implementiran projekat završetka škole u Lubardi i tom prilikom su sanirane dvije učionice i zbornica, dok je projektom vanjskog uređenja osnovne škole Bužim asfaltiran pristupni put školi u dužini od 200 m² ali je izostalo uređenje školskog dvorišta i školskog igrališta. Krajnji rezultat implementiranih intervencija je rekonstrukcija 800 m² školskog prostora, čime su osigurani bolji uslovi za rad 842 učenika. U narednom periodu postoji potreba za završetak radova na OŠ u Lumbardi, te rekonstrukciju OŠ Konjodor i izgradnju OŠ u Bućevcima, kao i vanjsko uređenje OŠ Bužim. U svim školama nemaju adekvatne fiskulturne sale, te je potrebno planirati izradu projekta za uspostavljanje tipskih igrališta u školama. Za Srednju školu u Bužimu, potrebna je zamjena stolarije i fasade.

U oblasti predškolskog odgoja, izvršena je adaptacija prostorija u kojima je privremeno smješten dječiji

vrtić, kojim je obuhvaćeno 46 djece. Potrebno je u narednom periodu planirati izgradnju adekvatnog prostora za izvođenje predškolskog odgoja.

U školama na području općine ne postoje programi koji bi podigli svjesnost učenika o ulogama stanovnika i načinima odgovora tokom katastrofa. Većina škola ima izrađen Plan zaštite i spašavanja od požara, međutim, niti jedna škola nema izrađen Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća, a što predstavlja zakonsku obavezu za sve pravne subjekte na području općine.

Kultura i sport

U proteklom periodu implementacije Strategije, djelimično su implementirani projekti izgradnje domova kulture (uređenje velike i male sale Doma kulture u Bužimu, uređene službene i pomoćne prostorije Doma kulture u Bužimu, urađeni temelji objekta Doma kulture u Bučevcima, uređen prostor pristupa Domu kulture u Bužimu gdje je ujedno izgrađen objekat izvorišta vode „Fiskija“, te obezbjeđena kvalitetna pitka voda u okviru ovog objekta). Također su djelimično realizirane aktivnosti rekonstrukcije Starog grada (obnovljena jugoistočna kula starog grada) te Stare drvene džamije (obnovljen krov i munara), dok usljed nedostatka finansijskih sredstava, projekat izgradnje i opremanja Muzeja „505“ nije uopće započeo. U pogledu ukupnog očekivanog ishoda od 1000 m² zatvorenog prostora za kulturne sadržaje putem uređenja domova kulture osigurano je ukupno 508,3m² zatvorenog prostora za kulturne sadržaje dok na ishodu 300 m² za udruženja nije bilo promjena. S druge strane, u pogledu povećanja članstva u KUD-ovima, očekivani ishod od 10% novih članova je u 2015 godini povećan za 2,5 puta u odnosu na 2010. godinu. Prema informaciji od Centra za kulturu i informisanje, prosječno godišnje se održi 20 kulturnih sadržaja na području općine Bužim.

Kroz aktivnosti Sportskog saveza, na području općine uključeno je dosta sportskih članica (karate klubovi, odbojkaški, košarkaški, stoni tenis, streljaštvo i dr.). U svrhu unapređenja uslova za sportske aktivnosti, završena je I faza izgradnje Sportske dvorane (izvršeni su zemljani i građevinski radovi) te je izgrađen Sportsko–rekreacioni centar/igralište P.Š. Mrazovac. Također je rekonstruisana školska sala O.Š. Bužim i djelimično realiziran projekat Eko-parka (pješačka staza i pristupni put lokaciji). Poboljšanjem sportske infrastrukture (od oko 800 m² novog otvorenog sportskog prostora te rekonstrukcijom školske sale) unaprijeđeni su uslovi za održavanje sportskih aktivnosti, što je određenim dijelom doprinjelo da se u 2016. godini poveća broj sportista za 64,34%. Međutim, u pogledu očekivanog ishoda da se ukupno 3,4 ha površine zemljišta stave u funkciju rekreacije, osim ranije navedenih izgrađenih 800 m² novog otvorenog prostora za sportske aktivnosti, nije bilo drugih realiziranih projektnih aktivnosti/rezultata. U narednom periodu potrebno je planirati izgradnju još dva sportsko-rekreaciona centra (Mlinčići El. Rijeka) te izgradnju službenih prostorija kluba Vitez, kao i pratećeg objekta na nogometnom igralištu u Čavi.

Najznačajne tradicionalne manifestacije kulturnog, sportskog i zabavnog karaktera na području općine Bužim su:

- Slobodarski dani Viteškog grada Bužima, manifestacija u okviru koje se organizira tradicionalni „Viteški turnir“ Bužim, u vremenskom periodu od 04.08 -15.08 svake godine, sa raznolikim kulturno zabavnim programima i sportskim takmičenjima, a slobodarske dane prati i posjeti preko 10 hiljada posjetilaca.
- Majski susret na izletištu „Svetinja“ Čava, prirodni fenomen koji je skriven u netaknutoj šumi gdje se otkriva fascinantna prirodna ambijent, sa izgrađenim turističkim sadržajima od drveta i autohtonog kamena, te ova tradicija traje i više od 30 godina gdje svakog 6 maja okupi 2-4

- hiljade posjetilaca;
- Ribarsko takmičenje lov na šarana na vještačkom jezeru „Brana“, koje svake godine organizuje Ribarsko društvo Bužim, koje okuplja preko 100 i više učesnika i takmičara;
 - „Dani KUD-a Sevdah“ Bužim, tradicionalna kulturna manifestacija koja okuplja preko 1.000 posjetilaca i učesnika;
 - „Susret horova“, kulturna manifestacija koju već više godina organizuje Gradski hor žena Bužim, na kojoj učestvuju horovi sa područja Srednjobosanskog kantona i Unsko-sanskog kantona, kao i iz susjedne Hrvatske, a koja okuplja preko 600 posjetilaca;
 - Sajam poljoprivrede, turizma i zdrave hrane“, manifestacija koju organizuje Udruženje žena „Izvor“ Bužim, a koja u okviru sadržaja obuhvata i program izvornih pjesama, izložbene prostore zdrave hrane i rukotvorina, prezentacije ideja i programa, gdje se okupi preko 1.000 posjetilaca;
 - Tradicionalni lov na divljač, koji organizuje Lovačko društvo „Lovac“ Bužim, na kojem učestvuju lovačka društva iz šire regije, uključujući goste iz lovačkih društava iz susjednih država, a koji okuplja preko 500 lovaca i posjetilaca; te
 - Hor ilahija „Gazije“ Bužim, koji redovno organizuje manifestacije duhovnog promoviranja učenja ilahija koje okupe preko 1.500 posjetilaca, a koji aktivno učestvuje na raznim kulturnim manifestacijama i izvan općine.

Civilno društvo

Na području općine Bužim aktivno djeluju 52 organizacije civilnog društva, odnosno Udruženja. Strukturom ovih organizacija prevladavaju udruženja koja djeluju u oblasti sporta i kulture, ali postoje i udruženja u oblasti poljoprivrede i RVI-a i sl.

Većine lokalnih nevladinih organizacija ne posjeduju kadrovske i tehničke preduslove za implementaciju značajnijih projekata, posebno finansiranih iz EU i međunarodnih fondova, te se kao ključna potreba u narednom periodu ističe unapređenje kapaciteta lokalnih organizacija civilnog društva. Također, u svrhu ostvarenja kvalitetnog uvida u stanje i kapaciteta nevladinih organizacija, kao i potrebe za unapređenjem, potencijalnih mogućnosti suradnje i slično, neophodna je uspostava kvalitetne baze podataka lokalnih organizacija civilnog društva, sa podacima koji će omogućiti praćenje njihovog rada.

Budžetom općine, kroz tekuće grantove neprofitnim organizacija, se putem javnog poziva dodjeljuju sredstva, a korisnici grantova su obavezi da krajem godine dostave svoje izvještaje o utrošku sredstava. Kontrolu utroška sredstava vrši općinska Komisija za namjensko trošenje sredstava. U prosjeku godišnje se iz budžeta izdvaja preko 100.000 KM za grantove neprofitnim organizacijama.

Zdravstvo i socijalna zaštita

Broj ustanova primarne zdravstvene zaštite na području općine Bužim nije se mijenjao u proteklom periodu. Na području općine egzistira Dom zdravlja Bužim sa izdvojenim sektorskim ambulantomama u naseljima Konjodor, Elkasova Rijeka, Vrhovska i Čava. Ukupan broj medicinskog osoblja u 2015. godini je iznosio 53 i manji je za 2 člana osoblja u odnosu na 2011. godinu, jer je smanjen broj ljekara opće prakse za 1 i broj medicinarara za 1. Na području općine Bužim na 1 ljekara (što uključuje ljekare opće prakse, specijaliste i ginekologe) dolazi 1507 stanovnika, što je jako veliki broj, te to čini općinu Bužim osjetljivu na situacije epidemija i posljedica prirodnih katastrofa. Najopasnije bolesti na području općine su bolesti krvotoka i tumori. Broj lica koja imaju zdravstveno osiguranje kreće se u prosjeku od 45.690 i nije se značajno mijenjao u periodu 2011-2015.

Pravo na socijalnu zaštitu građani stvaruju preko JU Centar za socijalni rad Bužim. U 2015. godini

socijalnu pomoć je koristilo 2976 korisnika, što je veći broj korisnika za 19% u odnosu na 2011. godinu. Pri tome, najveći broj korisnika (63%) prima usluge socijalnog rada i drugog stručnog rada, a zatim vid pomoći zdravstvenog osiguranja (20%), te ostale socijalne usluge (17%). Ukupan iznos isplaćen za različite vidove socijalne pomoći je iznosio 18.090 KM mjesečno u prosjeku, što je za oko 1,1% manje u odnosu na 2011. godinu, ali za 18 % manje u odnosu na 2014. godinu.

U 2015. godini povećan je broj djece bez roditeljskog staranja na 41 što je za 10 djece više u odnosu na 2011. godinu, a takođe i broj djece sa mentalnim i fizičkim poteškoćama je povećan za 5 u odnosu na 2011. godinu i iznosi 30 djece. U narednom period neophodno je izraditi socijalnu kartu stanovnika, kako bi se identifikovale osobe koje su realno u stanju socijalne potrebe, da bi se izbjegle određene zloupotrebe prava na pomoć i ostvarivanje prava iz više izvora. Postoji potreba za uspostavljanje centra za djecu bez roditeljskog staranja, kao i podrška subvencioniranju troškova prevoza za učenike, te potreba podrške za inkluzivnu nastavu za djecu sa posebnim potrebama.

3.1.5. Pregled stanja javne infrastrukture i zaštite okoliša

Saobraćajnice

Putna mreža u naseljenom dijelu općine Bužim zahtijeva dalju rekonstrukciju i modernizaciju. U pogledu unapređenja lokalne putne infrastrukture i ostvarenja sektorskog ishoda, do sada je od ukupno planiranih 33 km, faznom impementacijom projekta „Izgradnja lokalnih puteva i mostova“ izgrađeno 15 km puteva (45% od planiranog), čime je povećana prohodnost (frekvencija) saobraćaja za 20,5%. Također, usljed nedostatka finansijskih sredstava i nenadležnosti općine nije došlo do planirane realizacije izgradnje magistralnog puta i zaobilaznice. Izvršena je prekategorizacija regionalne ceste u magistralnu II reda, ali je odgođena primjena odluke do 2018 godine.

Za realizaciju II faze izgradnje zaobilaznice Bužim izrađena je projektna dokumentacije, rješeni imovinsko-pravni odnosi, realizovan postupak javne nabavke i potpisan ugovor sa izvođačem radova koji se odnosi na zemljane radove. Za potpuno izvršenje II faze radove predstoje aktivnosti obezbjeđenja sredstava iz internih i eksternih finansijskih izvora za postavljanje asfaltnog sloja i uređenje saobraćajnice.

Elektrifikacija i energetska efikasnost

U segmentu obezbjeđenja kontinuiranog snabdijevanje električnom energijom građana općine Bužim (najvećim dijelom zbog nenadležnosti općine nad elektroenergetskom mrežom i nemogućnosti utjecaja da se sistem snabdjevanja el. energijom unaprijedi) te zbog nedostatka finansijskih sredstava nije došlo do planirane izgradnje trafo stanice od 110 kV, kojom bi se unaprijedilo snabdijevanje el. energijom.

Kontinuirano, svake godine, u dosadašnjem periodu implementacije Strategije, Općina je zajedno sa građanima vršila izgradnju javnih rasvjeta. Izgrađena je javna rasvjeta u urbanom dijelu i većini mjesnih zajednica, kroz postavljanje 887 rasvjetnih tijela. Za naredni period je potrebno planirati dalje postavljanje javne rasvjete sa novih oko 150 rasvjetnih tijela na postojećim AB stubovima. Postavljanjem nove javne rasvjete omogućit će se bolji uvjeti za normalno odvijanje saobraćaja i mobilnosti ljudi a time i povećanje kvalitete života građana. Pri postavljanju nove javne rasvjete vodit će se računa o mjerama energetske efikasnosti rasvjete.

U pogledu energetske efikasnosti, na objektu u kojem je smještena općinska administracija, kroz investiciona ulaganja su ranije primijenjene mjere energetske efikasnosti, kroz utopljanje zgrade, uređenje fasade, promjenu krova, zamjenu podova i rješavanje klimatizacije, a od drugih objekata javnih ustanova te mjere su realizovane na objektu Osnovne škole Bužim, u okviru proteklog perioda implementacije Strategije. U narednom periodu, potrebno je planirati primjenu tih mjera i na drugim objektima javnih ustanova s ciljem, s jedne strane, smanjenja troškova energije i, s druge strane, smanjenja negativnih utjecaja na okoliš. Pored javnih objekata, potrebno je promovirati energetska efikasnost i kod izgradnje i rekonstrukcije privatnih stambenih objekata.

Vodovod

Vodosnabdijevanje domaćinstava nije na zadovoljavajućem nivou. Trenutna pokrivenost stanovništva pitkom vodom sa kontrolisanih izvora je 41,25%, dok se preostalih 48,75% građana snabdijeva vodom za piće sa lokalnih vodovoda po mjesnim zajednicama sa kojim upravljaju lokalni mjesni odbori, a ostalo stanovništvo (oko 10 %) vodom se snabdijeva sa bunara, izvorišta ili individualnih sistema vodosnabdijevanja. U pogledu kontrolne zdravstvene ispravnosti vode, vrši se redovno mjesečno ispitivanje a uzima se 5 uzoraka vode sa lokacija: izvorište Musići, rezervoar Eminići, Srednja škola Bužim, jednom ugostiteljskom i jednom drugom objektu sa mreže.

U proteklom periodu implementacije Strategije, izgrađena je prepumpna stanica u Jusufovićima (stvorenii uslovi za dalju izgradnju vodovodne mreže) i izgrađeno je 1.240 m nove gradske vodovodne mreže u naselju Konjodor-Pivnice gdje je obezbjeđen pristup kontrolisanoj pitkoj vodi za dodatnih 330 domaćinstava (22,2% više u odnosu na 2010.g.).

U narednom periodu potrebno je planirati dalje unaprijeđenje vodovodne infrastrukture, od kojih se prioritete potrebe odnose na dalju izgradnju sekundarne mreže i rezervara Konjodor-PIVNICE, te vodovoda Jusufovići, sa kojeg se vodom snabdijevaju MZ Jusufovići i MZ Elkasova Rijeka, sve do Baltića, te vodovoda za naselja Bućevci, Ilidža, Vrhovska i Brigovi.

Pored toga, postoji potreba za probne bušotine za snabdijevanje vodom naselja Čava i izgradnju bazena za vodovod Eminići (II komora), kao i za zaštitu izvorišnih zona Musići i Ilidža.

Vodosnabdijevanje vrši JKP „Komb“ Bužim.

Kanalizacija

Izgrađenog gradskog kanalizacionog sistema nema na području općine Bužim, a u proteklom periodu implementacije Strategije realiziran je pilot projekat „Izgradnja disperzionog kanalizacionog sistema“ u okviru kojeg je izgrađen dio kanalizacione mreže u Starom gradu u dužini od 450 m. Radove na izgradnji kanalizacione mreže na Starom gradu vršilo je JKP „Komb“, a ostalo je da se riješi pitanje imovinsko-pravnih odnosa vezano za kupovinu zemljišta za instalaciju biljnog filtera za pročišćavanje (trska). Također, preostali su građevinski radovi na izgradnji kanalizacije sa priključcima za drugi lijevi dio stambenih objekata na Starom gradu, kao i građevinski radovi na radovi na instaliranju prepumne stanice. U urbanom dijelu Bužima manji dio objekata priključen je na zacjevljeni dio (cjevovod) koji je direktno ispustom uključen u rijeku Bužimnicu.

U ruralnim područjima građani pored svojih objekata posjeduju septičke jame. Većina septičkih jama nije izgrađena u skladu sa propisima, jedan dio septičkih jama je zastario i ne služi svojoj svrsi, a otpadne vode su usmjerene u vodotoke. Nepropisnim načinom odvodnje otpadnih voda najugroženiji

je urbani dio Bužima, a zatim i druga gusto naseljena mjesta (Varoška Rijeka – centar, Konjodor - centar, Čava, Zaradostovo, Lubarda, Bučevci, Mrazovac i dr.). Zbog toga, postoji izražena potreba za izgradnjom kanalizacionog sistema na ovim lokalitetima, pri čemu bi prioritet trebala biti izgradnja disperzionog kanalizacionog sistema na lokaciji Stari Grad Bužim. Urađen je glavni projekat za kanalizacioni sistem sa prečistačem koji pokriva područje od Donjih brigova do Vrhovske, a za koji je potrebno uraditi elaborat, studiju izvodljivosti i plan kreditnog zaduženja.

Upravljanje otpadom

Pokrivenost domaćinstava odvozom krutog otpada u 2015. godini iznosila je oko 73% (odnosno 3200 domaćinstava). Odvoz otpada vrši JKP „Komb“ Bužim. Godišnja količina otpada koja se prikupi na području općine Bužim u prosjeku iznosi oko 3.571,44 m³. Bužim nema odlagalište smeća, ali u dogovoru sa općinama Cazin i Bosanska Krupa, otpad se odvozi na deponiju Meždre – Vlaški do. Općina Bužim učestvuje u projektu regionalne deponije i potpisan je sporazum sa općinama Cazin i Bosanska Krupa o uspostavljanju zajedničkog centra ili preduzeća za održivo upravljanje otpadom. Postojeća javna komunalna preduzeća otpad trenutno samo voze na deponiju. Prva faza projekta, koja se završava polovinom februara 2017. godine, podrazumijeva izradu investiciono-tehničke i okolinske dokumentacije za sanaciju i postepeno zatvaranje deponije Meždre-Vlaški Do, uređenje platoa za nabavku i montažu cestovne mostne vage, te potpisivanje sporazuma koji znači uspostavu i funkcionisanje zajedničkog centra. Zajednički centar će imati pretovarnu i reciklažnu stanicu, dakle bit će u mogućnosti izdvajati i iskorištavati, odnosno unovčavati otpad.

Izgradnjom regionalne deponije će se dugoročno riješiti pitanje sakupljanja i tretmana komunalnog i drugog otpada, u skladu sa važećim međunarodnim standardima. Stalni nadzor i kontrola su potrebni kako bi se sprečilo odlaganje na divljih deponija.

Procjena je da na području općine ima oko 22 divlje deponije, na kojima se povremeno vrši sanacija, ali se i nakon toga na tim mjestima pojavljuje nelegalno odlaganje otpada zbog neriješenog pitanja odvoza otpada. Zbog značajne količine otpada koji je nepropisno odložen što značano zagađuje okoliš, potrebno je u narednom periodu planirati i kontinuirano saniranje divljih deponija na području općine.

Izloženost prirodnim i drugim opasnostima

Općina Bužim kao lokalna zajednica prepoznaje problem površina koje su kontaminirane minama prvenstveno kao opasnost od minskih nesreća. Trenutno je oko 2,12% teritorije općine zagađeno minsko-eksplozivnim sredstvima. U suradnji sa BH MAC-om do sada je na području općine Bužim izvršeno prioritetno čišćenje Borića u centru Bužima od kasetne municije, površine cca 20.000 m², Projekta Ravne Njive na lokalitetu Ćorkovače površine 6.000,00 m² i izgradnja trajne ograde na lokalitetu Ćorkovače, čime je smanjena zagađena površina za 20% u odnosu na ukupno zagađenu površinu sa minama. Prioritetne lokacije za projekte deminiranja predstavljaju lokacije Latinovac 2. (površine od 57.530,13 m²), Radoč (površine od 13.292,00 m²) i Ravne njive na lokaciji Ćorkovače (površine od 56.886,47 m²).

Na području općine u proteklom petogodišnjem periodu evidentirane su negativne posljedice prirodnih nepogoda, što se prvenstveno odnosi na poplave i klizišta. Tokom 2011-2015. godine, u cilju zaštite od poplava izvršena je regulacija rijeke Bužimnice u dužini od svega 50 m (od planiranih 2.000 m), zbog

nedostatka sredstava, te je u narednom periodu potrebno nastaviti planirati sredstva za uređenje prioriternih dionica Bužimnice, po fazama u skladu sa raspoloživim sredstvima. Prema podacima Službe CZ, u 2014. godini u vrijeme vremenskih nepogoda, aktivirano je ukupno 16 klizišta od kojih su 2 sanirana. Prioritetno klizište za koje je potrebna sanacija je u naselju Hilići-Kedići gdje je došlo do klizanja zemljišta površine cca 15.000 m². Od posljedica klizanja nastale su štete na poljoprivrednom zemljištu, dijelu asfaltnog kolovoza u dužini od cca 75 m i instalacijama mjesnog vodovoda. Od strane građana izvršena je privremena sanacija kolovoza zasipanjem potonulog dijela saobraćajnice, bez ikavih mjera na rješavanju oborinskih voda, što izvjesno dovodi do opasnost za ponovno aktiviranje klizišta.

U periodu od 2011.-2015. godine, na području općine Bužim dogodila su se 102. požara a prema klasifikaciji požara od toga je najviše bilo šumskih požara i niskog rastinja. Ukupna procjena nastale štete od požara iznosila je cca 550.000,00 KM. Trenutno stanje problema vatrogasne jedinice je da vatrogasci dežurstvo obavljaju u zgradi Općinskog organa uprave a kompletna vatrogasna oprema je smještena u dijelu vatrogasnog doma koji je udaljen od mjesta dežurstva cca 500 metara. Općina Bužim u projektu GAP je na objektu izvršila postavljanje krova, ugradila vanjsku stolariju i unutrašnje grubo malterisanje za što je izdvojeno 40.195,35 KM a 2013. godine u suterenu objekta uređena garaža za smještaj vatrogasne cisterne za što je iz budžeta dodatno izdvojeno 4.518,36 KM. Za dalje unaprijeđenje zaštite od požara, potrebno je završiti objekat Vatrogasnog doma za smještanje vatrogasne opreme i ljudstva u jedan objekat. U istom objektu planira se smjestiti i servis protivpožarnih aparata i vatrogasne opreme za šta su već obučena dva vatrogasca i posjeduju potrebne certifikate.

Vezano za izloženost opasnostima, potrebno je pomenuti prekogranične pregovore između Hrvatske i Bosne i Hercegovine koji se odnose na uspostavu odlagališta radioaktivnog otpada na području Trgovske gore u Hrvatskoj, koja je udaljena 1,2 km od granice sa BiH, jer gradnja takvog objekta bi značila izravno ugrožavanje okoliša te zdravlja i sigurnosti građana u pograničnom području, koje uključuje i općinu Bužim. Parlamentarna skupština BiH, izrazila je rezolucijom svoje protivljenje uspostavi ovog odlagališta na lokaciji Trgovinska gora, međutim u Hrvatskoj ovo pitanje još uvijek nije zatvoreno.

Sa stanovišta sigurnosti građana, analizani su i podaci o ukupnom broju krivičnih djela u 2015. godini (91) koji je za 6,6% manji u odnosu na 2011. godinu (97), te procenat ukupne rasvijetljenosti prekršajnih slučajeva koji je sa 70% u 2011. godini povećan na 95% u 2015. godine. Ovi podaci govore da je unaprijeđeno stanje sigurnosti stanovništva.

3.1.6 Lokalna uprava

U općinskoj upravi Bužim trenutno su zaposlena 43 službenika, raspoređena u 5 općinskih službi. Važno je naglasiti da od 5 službi samo 2 imaju stalno uposlene šefove (Služba za budžet i finansije i Služba za razvoj i poduzetništvo). Od ukupnog broja zaposlenih u općini Bužim, žene čine 26% a muškarci 74%, dok prema kvalifikacionoj strukturi, zaposleni sa VSS ili VŠS čine 37%, dok zaposleni sa SSS čine 63%. U periodu 2011.-2015. godina, Općina Bužim je za tehničko opremanje izdvojila ukupno 13.583 KM, a od toga broj računara je povećan sa 30 na 34.

Na području općine Bužim, uspostavljeno je 14 mjesnih zajednica koje imaju 118 aktivnih članova savjeta. Mjesne zajednice nisu opremljene adekvatnom kancelarijskom tehničkom opremom (tel./fax, računar i sl.), što otežava njihov rad, a dvije mjesne zajednice nemaju kancelarijski prostor u funkciji (MZ

Bučevci i MZ Elkasova rijeka).

Općina Bužim ima usvojen Prostorni plan za period 2008.-2028. godina, kao osnovu za dugoročno prostorno planiranje, a usvojen je i Regulacioni plan Centar dok je u toku procedura za razmatranje Regulacionog plana Sjever kojim će se regulisati i područje Varoška rijeka te stvoriti uvjeti za dalje aktivnosti na razvoju poslovne zone na tom području.

Kada su u pitanju usluge općinske administracije, u periodu 2011.-2015. godine, broj predmeta godišnje je varirao od 4.047 do maksimalno 8.502 zavisno od posmatrane godine, a u 2015. godini je zaprimljeno 35% više predmeta nego u 2011. godini. Procent riješenih predmeta varira u rasponu od 78-83%, zavisno od posmatrane godine. U proteklom periodu nije se vršilo ispitivanje zadovoljstva građana uslugama općinske administracije i drugim javnim uslugama, te je potrebno u narednom periodu provesti anketu građana i identifikovati nivo njihovog zadovoljstva i njihove potrebe kada su u pitanju javne usluge na području općine.

3.1.7 Analiza budžeta

Budžet Općine Bužim je u periodu 2010.-2015. godine ostvario rast od 7,6%. Ukupni izvršeni budžet za 2015. godinu u pogledu prihoda je iznosio 3.246.080 KM, dok je u 2010. godinu iznosio 3.017.660 KM. S druge strane, ukupni budžetski rashodi Općine, u 2015. godini iznosili su 3.783.933 KM i veći su za 11,6% u odnosu na 2010. godinu (3.390.783 KM). Ukupni akumulirani deficit za 2015. godinu iznosio je oko 500.000 KM, a odnosi se na sredstva neuplaćena vezana za puteve, sportsku dvoranu, plate radnicima, itd. U narednom periodu očekuju se povećanje prihoda od građevinskog zemljišta, komunalnih taksa kao i od prihoda poreza na dohodak i PDV koji imaju blagi trend rasta.

U periodu 2011.-2015. godine, za implementaciju strategije se ukupno izdvojilo 4.443.210,58 KM iz budžetskih i eksternih izvora, i to **prosječno 888.642,11 KM godišnje**. Iz budžeta je izdvojeno ukupno 2.527.990,58 KM, godišnje u prosjeku 505.598,12 KM, iz eksternih izvora 1.915.220,00 KM, prosječno 383.044,00 KM. **Od ukupno Strategijom planiranih sredstava od 66.138.724,00 KM, tokom perioda 2011.-2015. godine realizirano je 6,72 %, što ukazuje na visok stepen nerealnosti planiranja finansiranja Strategije u proteklom periodu.** Struktura realiziranih sredstava je obuhvatila finansiranje od 56,90 % iz budžeta i finansiranje iz eksternih izvora od 43,10 %. Na osnovu procjene mogućnosti izdvajanja iz budžeta za finansiranje razvojnih projekata, kao i budućih mogućnosti povlačenja sredstava iz vanjskih izvora, a uvažavajući i trendove dosadašnjeg finansiranja Strategije, koju su pripremili ključni članovi Općinskog razvojnog tima i Službe za Finansije a koja je usaglašena sa načelnikom Općine Bužim, utvrđeno je da je za budući period implementacije Strategije, 2017.-2020. godine, moguće planirati ukupna sredstva u iznosu od 10.659.359 KM. Od ovog iznosa, očekivana izdvajanja iz budžeta iznose 2.460.601 KM (prosječno godišnje 615.150 KM) odnosno 23%, dok sredstva iz vanjskih izvora iznose 8.198.758 KM (prosječno godišnje 2.049.690 KM) odnosno 77% (od čega se očekuje 2 miliona KM koja će plasirati banke za kredite za program subvencioniranje zapošljavanja za koje su planirana sredstva u 2017. godini od 100.000 KM, 1 milion KM od TIKa-e za sufinansiranje završetka izgradnje sportske dvorane, te se očekuju i druga sredstva donatora od SDC, UNDP i drugih, a od ostalih eksternih izvora očekuju se sredstva od Fonda za zaštitu okoliša Sarajevo, Federalnog ministarstva za izbjegla i raseljena lica, te Kantonalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstava i Kantonalnog ministarstva za prostorno uređenje sa kojim je do sada Općina Bužim imala uspješnu suradnju u finansiranju razvojnih projekata).

Povećanje prosječnog godišnjeg finansiranja iz budžeta u odnosu na dosadašnja izdvajanja, očekuju se na osnovu povećanja prihoda od građevinskog zemljišta, komunalnih taksa kao i od prihoda poreza na dohodak i PDV koji imaju blagi trend rasta, a najviše sredstava za povećanje se očekuje iz pomenutih izvornih namjenskih prihoda.

3.2. Strateško fokusiranje

3.2.1 SWOT analiza

SWOT analiza predstavlja most između sadašnjeg stanja, koje je utvrđeno analizom, i željenog budućeg stanja koje se definira strateškim planom razvoja. SWOT analiza obezbjeđuje informacije korisne za usklađivanje općinskih kapaciteta i sposobnosti sa okruženjem u kojem općina djeluje.

SNAGE	SLABOSTI
-------	----------

<ul style="list-style-type: none"> • Značajan potencijal obradivog ekološkog čistog zemljišta sa dobrim klimatskim uvjetima; • Tradicija kooperativne proizvodnje u proizvodnji povrća i jagodičastog voća; • Tradicija i dobri trenutni rezultati u stočarstvu (proizvodnja mlijeka i mesa) • Povezanost poljoprivrednika u udruženje • Prirodne površine autohtonog kestena, ljekovito bilje i šumski plodovi; • Šumski resursi (drvo, gljive i drugi šumski plodovi i ljekovito bilje) • Prerađivački kapaciteti za finalnu preradu drveta; • Mineralna i rudna nalazišta (mangan, glina, dolomit); • Vodni resursi –izvorišta pitke vode • Turistički potencijal za kulturno vjerski i etno turizam (nacionalni spomenici, prirodni fenomen Izvor Svetinja); • Tradicionalne manifestacije (sportsko-kulturne, dani zdrave hrane); • Ljudski resursi (mlada populacija); • Uspostavljena prekogranična suradnja (sa Krlovačkom županijom i Sisačko-moslovačkom županijom). 	<ul style="list-style-type: none"> - Pretvaranje poljoprivrednog zemljišta u građevinsko; - Usitnjenost poljoprivrednih parcela; - Devastacija poljoprivrednog zemljišta; - Nedostatak savjetodavnih kapaciteta za podršku poljoprivredi; - Nepostojanje mehanizma za kontrolu poticaja - Nerazvijen poduzetnički duh; - Nepostojanje državnih parcela za poslovne zone, potreba rješavanja pitanja privatnih parcela na planiranim lokalitetima; - Loša saobraćajna povezanost (nepostojanje magistralnog puta i loši lokalni putevi); - Nepostojanje javnog kanalizacionog sistema; - Neuvezanost lokalnih vodovoda u gradski vodovodni sistem; - Nepostojanje regionalne deponije; - Odliv mladih i obrazovanih kadrova; - Nedostatak sportske infrastrukture/terena, nizak nivo sportski aktivnosti; - Nedostatak kulturnih sadržaja; - Nedostatak lokalnih medija; - Neodržavani objekti obrazovnih ustanova - Nedovoljni kapaciteti socijalnih ustanova - Nedovoljna primjena energetske efikasnosti objekata javnih ustanova - Nepostojanje prerađivačkih kapaciteta za poljoprivredno-prehrambene proizvode; - Nedovoljno iskorišteni potencijali dijaspore; - Veliki broj nezaposlenih; - Izražena javna potrošnja; - Nelegalna gradnja – problem zemljišta, sigurnosti - Nedostatak urbanističkog i regulacionih planova - Neuređena riječna korita
<p>PRILIKE</p>	<p>PRIJETNJE</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Povećanje važnosti etno turizma, prirodne proizvodnje zdrave hrane; ✓ Uvezivanje i organizovanje regionalne i prekogranične saradnje; ✓ Značajne investicije u najavi: magistralni put prekategorižiran i prolongiran (2018) ✓ Raspoloživost razvojnih fondova za lokalne zajednice (UNDP, IFAD, EU prekogranični fondovi i sl.); ✓ Prisutnost projekata i fondovi donatora za energetska efikasnost javnih objekata ✓ Blizina granice sa EU tržištem; ✓ Povećanje interesa privatnih investitora za poslovne zone; ✓ Donošenje zakona o javnom i privatnom partnerstvu; ✓ Zainteresiranost stranih investitora za regiju. 	<ul style="list-style-type: none"> ! Utjecaj ekonomske krize u državi i regiji na ekonomsko i socijalno stanje u općini; ! Politička nestabilnost; ! Neuređen pravni i finansijski okvir u BiH za strane ulagače; ! Izmjene propisa koji se vezuju za nadležnosti lokalne samouprave; ! Neusklađenost razvojnih strategija na višim nivoima i nedovoljna koordinacija lokalne, kantonalne, entiteske i državne vlasti; ! Nelojalna konkurencija – prisutnost sive ekonomije; ! Izgradnja skladišta za odlaganje opasnog otpada u Trgovska gori; ! Nedostatak nadzora nad primjenom propisa u poljoprivrednoj proizvodnji; ! Klimatske promjene i prirodne katastrofe.
--	--

Iz nalaza revidirane SWOT analize, bazirane najvećim dijelom na revidiranoj socio-ekonomskoj analizi, zaključcima i preporukama evaluacije strategije razvoja općine, ali i drugim izvorima, definirani su strateški fokusi koji su usljed promjene prioriteta i pod utjecajem vanjskih faktora pretrpjeli određene izmjene u odnosu na strateške fokuse definirane Strategijom razvoja općine Bužim.

3.2.2. Strateški fokusi

Strateški fokusi Općine Bužim su usmjereni na unaprijeđenje stanja koje se odnosi na sljedeće probleme:

- **Nedovoljno iskorišteni potencijali za razvoj poljoprivrede**

U općini Bužim kao dominantno poljoprivrednom području, postoji problem nedovoljne razvijenosti malih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava, na kojima dominira ekstenzivna poljoprivredna proizvodnja, stoga je evidentna potreba podrške za prelazaka na intenzivnu specijalizovanu poljoprivrednu proizvodnju. U oblasti voćarstva izražena je potreba za jagodičastim voćem, prvenstveno malinama, za koje je potrebno uspostaviti adekvantne programe i poticajne mehanizme. U oblasti povrtlarstva, postoje potencijali za povećanje kapaciteta plasteničke proizvodnje, za čije dalje unaprijeđenje je potrebno unaprijediti politiku poticaja. Za razvoj stočarstva, neophodno je unaprijeđenje politike poticaja, te blagovremena isplata i kontrola poticaja. Pored poticaja za proizvodnju mlijeka, potrebna je i podrška programima „krava-tele“, za proizvodnju teladi za tov, te za modernizaciju farmi.

U pogledu iskorištenja poljoprivrednog potencijala i uvezivanja sa „lancima vrijednosti“, neophodno je jačati domaće prerađivačke kapacitete za preradu poljoprivrednih proizvoda.

- **Nedostatak podrške za poduzetničko investiranje i razvoj male privrede**

Na području općine Bužim postoji potreba unaprijeđenja politike podrške investicijama za razvoj male privrede. Za privlačenje poslovnih investicija, potrebno je identifikovati i promovisati investicione lokacije i poslovne zone, te izgraditi Regulacioni plan za definisanje namjene za formiranu poslovnu zonu Varoška rijeka te obezbijediti dodatnu potrebnu infrastrukturu u ovoj zoni, koja je u privatnom vlasništvu. Također, potrebno je izraditi urbanistički plan za identifikovanje i ostalih investicionih lokacija u funkciji razvoja.

Nije uspostavljen Privredni savjet za saradnju javnog i privatnog sektora te je potrebno inicirati njegovo uspostavljanje za aktivan dijalog za unaprijeđenje poslovnog ambijenta i javno-privatnih partnerstava.

- **Nerazvijena gradska i turistička infrastruktura**

Komunalna infrastruktura na području općine je prilično nerazvijena, što se povezuje sa nedovoljnom uvezanošću lokalnih vodovoda u gradski vodovodni sistem, nerazvijenom kanalizacionom mrežom, te nepostojećim dugoročnim rješenjem za odlaganje otpada. Potrebno je proširenje (energetski učinkovite) javne rasvjete, kao i sanacija nekategorisanih puteva.

Pored javne komunalne infrastrukture, za potrebe razvoja općine je neophodno unaprijediti i društvenu infrastrukturu i sadržaje za sportske i kulturne aktivnosti na području općine.

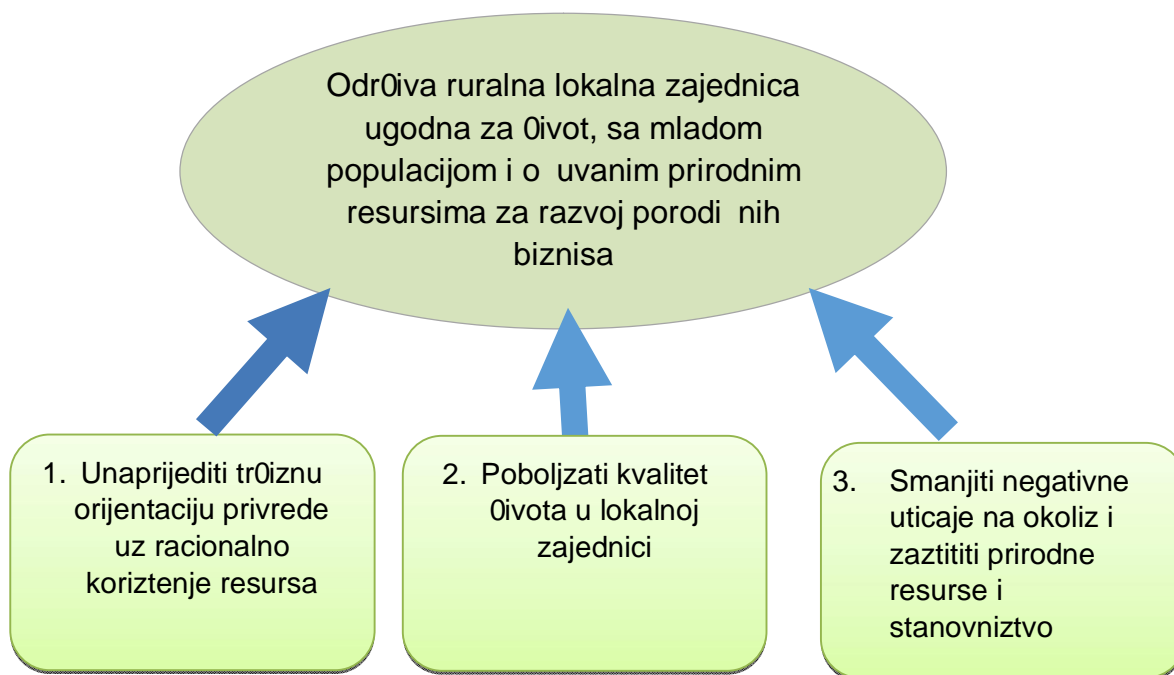
Za stvaranje osnove za razvoj i promociju turističkih potencijala potrebno je rekonstruirati i zaštititi objekte kulturno-historijske baštine, te izgraditi potencijale za razvoj eko-turizma. U cilju promocije turističkih potencijala na području Bužima, potrebno je povezati se sa Turističkom zajednicom USK-a i općinama u okruženju u cilju uključivanja u regionalnu turističku ponudu.

3.3. Vizija i strateški ciljevi

Vizija predstavlja idealnu sliku o tome kako će općina izgledati u budućnosti. Definicija vizije je revidirana da na pojednostavljen način opiše zajednicu u budućnosti, kako bi bila pamtljiva i svima razumljiva.

Vizija je zasnovana na fundamentalnim vrijednostima stanovnika općine Bužim i predstavlja osnovu daljeg razvoja općine. Iako vizija predstavlja idealnu sliku budućnosti općine, ona je osnova za definiranje dugoročnih pravaca razvoja općine.

Vizija je definirana za period od deset i više godina, a osvrće se na prioriteta područja djelovanja i sadrži sve relevantne vrijednosti koje zajednica priznaje za komparativne prednosti i mogućnosti koje je potrebno iskoristiti na putu ostvarivanja razvoja.

Strateški ciljevi proizlaze iz vizije razvoja i definiranih strateških fokusa; te predstavljaju njihovu transformaciju u konkretizovane glavne pravce razvoja odnosno izražavaju krajnje rezultate koje treba postići do kraja planiranog perioda (do 2020. godine). Revidiranje strateških ciljeva se odnosilo na prilagođavanje definicije ciljeva, kroz kontrolu njihove horizontalne i vertikalne usklađenosti te definiranje mjerljivih ishoda i njihovih indikatora, kako bi se mogao pratiti napredak u njihovom ostvarivanju, a u skladu sa preporukama srednjoročne evaluacije dosadašnje implementacije Strategije.

Očekivani uticaj revidiranih strateških ciljeva na sveukupni razvoj općine Bužim u narednom periodu će se pratiti i sagledavati putem sljedećih makro indikatora:

STRATEŠKI CILJ (SC) 1. UNAPRIJEDITI TRŽIŠNU ORIJENTACIJU PRIVREDE UZ RACIONALNO KORIŠTENJE RESURSA

- Do 2020. godine, povećani ukupni prihodi lokalne privrede za 5% u odnosu na 2015. godinu
- Do 2020. godine, povećan broj zaposlenih za 12% u odnosu na 2015. godinu
- Do 2020. godine, ublažen trend povećanja broja nezaposlenih na povećanje od max 20% u odnosu na 2015. godinu
- Do 2020. godine, povećan broj poslovnih subjekata na 1000 stanovnika za 5% u odnosu na 2015. godinu

STRATEŠKI CILJ (SC) 2. POBOLJŠATI KVALITET ŽIVOTA U LOKALNOJ ZAJEDNICI

- Do 2020. godine, povećan broj članova sportskih udruženja i sekcija za 30% u odnosu na 2015. godinu
- Do 2020. godine, povećan broj članova kulturnih udruženja i sekcija za 30% u odnosu na 2015. godinu
- Do 2020. godine smanjen trend iseljavanja sa područja općine za 20% u odnosu na 2015. godinu

STRATEŠKI CILJ (SC) 3. SMANJITI NEGATIVNE UTJECAJE NA OKOLIŠ I ZAŠTITITI PRIRODNE RESURSE I STANOVNIŠTVO

- Zadovoljstvo građana javnim komunalnim uslugama je na nivou prosječne ocjene 3,8 u 2020. godini

- Do 2020. godine, smanjena izloženost površina ugroženih područja općine rizicima od prirodnih i drugih nesreća za 50% u odnosu na 2017. godinu

4. Sektorski planovi

4.1. Usklađenost, komplementarnost i međusobni uticaj sektorskih ciljeva

Za unaprijeđenje međusobne usklađenosti i komplementarnosti između sektorskih planova, Općinski razvojni tim je u procesu revizije strategije koristio preporuke Izvještaja o srednjoročnoj evaluaciji implementacije Strategije u proteklom periodu. Pored toga, primjenjujući alat za analizu koherentnosti između projekata odnosno njihovih ishoda i utjecaja na realizaciju sektorskih ishoda, analizirana je i postignuta usklađenost sektorskih ciljeva, te utvrđena komplementarnost između određenih sektorskih planova razvoja i njihov međusobni uticaj.

SEC 1.1 Intenzivirati poljoprivrednu proizvodnju zasnovanu na prirodnim resursima i tržišnoj orijentaciji

Razvoj poljoprivredne proizvodnje kao jedne od strateških privrednih grana općine Bužim, podržan programom poticaja, doprinijet će održivosti poljoprivrednih gazdinstava na području općine, to će imati uticaj na povećanje socijalne sigurnosti stanovništva i smanjenje osoba u stanju socijalne potrebe (Sektorski cilj 2.2). Također, modernizacija poljoprivrednih gazdinstava, uz edukaciju poljoprivrednika, omogućit će veću svijest o potrebi smanjenja zagađenja okoliša kroz upotrebu savremenih agrotehničkih mjera za zaštitu tla i kontrolisanom odlaganju otpada iz poljoprivrede (Sektorski cilj 3.1).

SEC 1.2 Unaprijediti okruženje za razvoj male privrede i investicije

Unaprijeđenje okruženja za razvoj male privrede i investicije će doprinijeti podizanju nivoa ukupnih privrednih aktivnosti na području općine, što će kreirati nove mogućnosti zapošljavanju i održivost postojećih radnih mjesta, što će i smanjiti broj osoba u stanju socijalne potrebe (Sektorski cilj 2.2). Također, jačanje privrednog sektora će povećati kapacitete za doniranje sredstava za kulturne i sportske manifestacije i sadržaje na području općine, kao i broj njihovih posjetilaca (Sektorski cilj 2.1).

SEC 1.3. Poboljšati ekonomsku valorizaciju prirodnih i kulturno-historijskih resursa za turizam

Razvoj kulturno-historijskog turizma, koji će obuhvatiti uređenje i rekonstrukciju kulturno-historijskih spomenika će doprinijeti ukupnim kulturnim sadržajima na području općine (Sektorski cilj 2.1), a usmjerenost na eko-turizam utjecat će na povećanu brigu o čistoći okoliša općine i smanjiti nepropisno odlaganje otpada (Sektorski cilj 3.1.).

SEC 2.1. Poboljšati dostupnost i kvalitet sportskih i kulturnih sadržaja i infrastrukture

Povećanje ponude kulturnih i sportskih sadržaja na području općine generalno doprinosi kvalitetu života stanovnika što utiče na smanjenje odliva stanovnika u veće centre i zadržavanje ljudskih resursa za bavljenje privrednim aktivnostima, ali i poboljšanje ponude sadržaja za turiste (Sektorski ciljevi 1.1, 1.2 i 1.3).

SEC2.2 Unaprijediti pristup obrazovanju i položaj socijalno ugroženih kategorija u društvu

Unaprijeđenje socijalne zaštite indirektno doprinosi mogućnostima osoba u stanju socijalne potrebe za obavljanje aktivnosti koje generišu prihod, što doprinosi razvoju poljoprivrede kod ciljne grupe socijalno ugroženih ruralnih stanovnika, što utiče na razvoj poljoprivrede (Sektorski cilj 1.1).

SEC 2.3 Modernizirati lokalnu putnu infrastrukturu i javnu rasvjetu

Unaprijeđenje putne infrastrukture za povećanu mobilnost stanovnika, protok roba i usluga, uređenje urbanih dijelova općine te povećanje sigurnosti utječe, također, na smanjenje odliva stanovnika u veće centre i zadržavanje ljudskih resursa za bavljenje privrednim aktivnostima, ali i poboljšanje uslova za dolazak turista (Sektorski ciljevi 1.1 i 1.3). Pored toga, unaprijeđenje putne infrastrukture omogućava lakši pristup za prikupljanje i odvoz smeća što smanjuje zagađenje okoliša (Sektorski cilj 3.1).

SEC 3.1 Unaprijediti javne komunalne usluge i upravljanje otpadom

Poboljšanje sistema upravljanja otpadom na području općine će doprinijeti odvozu poljoprivrednog otpada što doprinosi boljim uslovima na gazdinstvima za poljoprivrednu proizvodnju (Sektorski cilj 1.1.), te smanjenju rizika od poplava kroz smanjenje zagađenja korita rijeke čvrstim topadom (Sektorski cilj 3.2). Poboljšanje snabdijevanja vodom doprinosi održivosti poljoprivredne proizvodnje (Strateški cilj 1.1).

SEC 3.2. Uspostaviti efikasan sistem sigurnosti građana i zaštite od prirodnih i drugih nesreća

Uspostavljanje efikasnog sistema zaštite od poplava i požara, te mina će doprinijeti zaštiti prirodnih resursa i povećati sigurnosti za poljoprivrednu proizvodnju (Sektorski cilj 1.1.), poduzetničke aktivnosti (Sektorski cilj 1.2.) i turizam (Sektorski cilj 1.3).

4.2 Plan ekonomskog razvoja

Pri planiranju prioriteta ekonomskog razvoja uzeti su u obzir problemi koji se odnose na prisutnost ekstenzivne poljoprivredne proizvodnje, koja otežava veće korištenje potencijala prirodnih poljoprivrednih resursa i veće generisanje prihoda u poljoprivredi. Nadalje, u sektoru male privrede i poduzetništva je nizak nivo investicija koje bi omogućile intenziviranje privrednih aktivnosti i zapošljavanje. Potencijali za razvoj kulturno-historijskog turizma nisu dovoljno iskorišteni. Uz to, loša saobraćajna povezanost, odnosno kvalitet puteva, utječe na kvalitet povezanosti sa tržištem.

Imajući u vidu navedene probleme i potrebe u lokalnoj zajednici u oblasti ekonomskog razvoja, Općinski razvojni tim je definirao prioritete za unaprijeđenje aktivnosti za generisanje prihoda na nivou općine, koji će stvoriti uslove za prosperitet lokalnog ekonomskog razvoja općine Bužim. Prioritetima koji su definisani kroz sektorske ciljeve i programe ekonomskog razvoja, se želi:

- ⇒ Unaprijediti održivost poljoprivrednih gazdinstava i povećati prihodi u poljoprivredi, povećanjem iskorištenosti raspoloživih poljoprivrednih resursa, uz podršku u vidu podsticaja za poljoprivrednu proizvodnju, te poseban projekat za podizanje novih zasada maline;

- ⇒ Povećati mogućnosti zapošljavanja kroz poticaje za zapošljavanje u proizvodnim preduzećima, putem subvencioniranja kreditiranja za investicije koje će kreirati zapošljavanje, te formiranje Privrednog savjeta u cilju uključivanja privrednika u donošenje odluka vezanih za kreiranje poslovnog ambijenta, kao i izradu prostorno-planskih dokumenata u cilju definiranja lokacija za investicije i njihove namjene u zoni Sjever; te
- ⇒ Poboljšati turističku ponudu za kulturno-historijski turizam i povezanost sa susjednim regijama a sve u cilju kreiranja regionalnog turističkog proizvoda, kako bi se povećao broj turističkih posjeta.

4.2.1. Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima

Revizijom sektorskih ciljeva u oblasti ekonomskog razvoja definisana su 3 sektorska cilja. Očekivani sektorski ishodi i indikatori za praćenje su prikazani u tabeli.

Sektorski cilj	Očekivani ishod	Indikator
SEC 1.1. Intenzivirati poljoprivrednu proizvodnju zasnovanu na prirodnim resursima i tržišnoj orijentaciji	<ul style="list-style-type: none"> • Povećan broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava i obrta na 1000 stanovnika za 25% do 2020. godine u odnosu na 2015. godinu • Do 2020. godine, povećan iznos prihoda od poljoprivrede za 10% u odnosu na 2016. godinu 	<ul style="list-style-type: none"> - Broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava i obrta na 1000 stanovnika - Iznos prihoda od poljoprivrede
SEC 1.2. Unaprijediti okruženje za razvoj male privrede i investicije	<ul style="list-style-type: none"> • Do 2020. godine, broj preduzeća na hiljadu stanovnika povećan za najmanje 3 preduzeća u odnosu na 2015. godinu • Do 2020. godine, zaposleno min 150 novih osoba u proizvodnom sektoru • Do 2020. godine, min 2 nova investitora započela investicije na području općine 	<ul style="list-style-type: none"> - Broj preduzeća na hiljadu stanovnika - Broj zaposlenih u proizvodnom sektoru - Broj novih investitora
SEC 1.3. Poboljšati ekonomsku valorizaciju prirodnih i kulturno-historijskih resursa za	<ul style="list-style-type: none"> • Do 2020. godine, povećan broj posjeta turista za 5% u odnosu na 2017. godinu 	<ul style="list-style-type: none"> - Broj posjeta turista

turizam		
---------	--	--

4.2.2. Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa vlasti

Revidirani sektorski ciljevi u oblasti ekonomskog razvoja su usklađeni sa važećim dokumentima, pravicima razvoja i planovima viših nivoa vlasti, i to sa sljedećim dokumentima:

- **Srednjoročna strategija razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH** za period 2015. – 2019. godina, u vezi sa strateškim ciljevima 1. „Razvoj poljoprivrede i pripadajućih sektora uz podizanje tehničko-tehnološkog nivoa, efikasnije korištenje raspoloživih resursa, te uvažavanje zahtjeva modernih tržišta“ i 3. Održivo gospodarenje prirodnim resursima i prilagođavanje poljoprivrede klimatskim promjenama;
- **Strategija razvoja Federacije BiH 2010-2020.**, u vezi sa strateškim ciljevima 2. Konkurentnost, 4. Zapošljavanje-Razvoj malih i srednjih preduzeća i otvaranje novih radnih mjesta;
- **Strategija razvoja turizma u FBiH, 2008-2018**, u vezi sa Ekonomskim strateškim ciljem 5. Povećanje turističke potrošnje;
- **Integrirana strategija razvoja Unsko-Sanskog kantona 2014-2020.**, u odnosu na Strateške ciljeve 1./Razviti konkurentnu privredu i dostići nivo prosjeka ekonomskog razvoja FBiH.
- **Prostorni plan FBiH 2008-2028**, u vezi sa Posebnim ciljem 3. Koristiti proizvodne sposobnosti zemljišta po osnovu bonitetne vrijednosti i agrozona, u cilju optimalnog korištenja, pri čemu prioritet dati poljoprivrednoj proizvodnji, a ostale potrebe zadovoljavati prema mogućnostima na zemljištu lošijeg kvaliteta; te
- U odnosu na EU strateška opredjeljenja predstavljena u **Europskoj strategiji rasta i razvoja 2020**, ovaj cilj se vezuje za Strateški pravac 2. Održiva, efikasna i kompetitivna ekonomija, dok se u odnosu na Evropsku strategiju zapošljavanja vezuje prvenstveno za Smjernice br. 1. Provođenje politika zapošljavanja kojima je cilj ostvarivanje pune zaposlenosti.

4.2.3. Inicijative međuopćinske suradnje

U oblasti ekonomskog razvoja, potencijali za međuopćinsku suradnju odnose se na sljedeće:

- Iniciranje razvoja suradnje između općina u pravcu poticanja uzgoja poljoprivrednih kultura za koje postoji mogućnost otkupa, za stvaranje uslova za uspostavljanje prerađivačkih kapaciteta u oblasti poljoprivrede;
- Suradnju u pripremi projekata prekogranične saradnje u oblasti privredne suradnje i razvoja malih i srednjih poduzeća.

Trenutno nema razvijenih projekata za međuopćinsku suradnju u sektoru ekonomskog razvoja, te općina u narednom period planira inicirati komunikaciju sa susjednim općinama i kantonalnom razvojnom agencijom u cilju osmišljavanja i pripreme (strateških komplementarnih) regionalnih projekata, koji bi bili aplicirani za donatorska sredstva.

4.2.4. Programi projekti i mjere

Za realizaciju plana ekonomskog razvoja, u okviru 3 sektorska cilja, definisana su **3 programa** koji obuhvataju **11 projekata**.

PROGRAM	MJERA/PROJEKAT
PROGRAM 1.1.1 Podrška poljoprivrednoj proizvodnji	P 1.1.1.1. Podrška poljoprivrednoj proizvodnji (poticaji)
	P 1.1.1.2. Podizanje novih zasada maline
PROGRAM 1.2.1. Promocija i unaprijeđenje poslovnog okruženja i zapošljavanje	1.2.1.1. Privredni savjet – Jačanje kapaciteta udruženja privrednika
	1.2.1.2 Izrada regulacionog plana Sjever (uključujući Poslovnu zonu Varoška Rijeka)
	1.2.1.3 Izrada urbanističkog plana
	1.2.1.4 Podrška zapošljavanju u proizvodnim djelatnostima
PROGRAM 1.3.1. Podrška kulturno-historijskom i eko turizmu	P 1.3.1.1 Muzej 505
	P 1.3.1.2 Eko-park Bužim
	P 1.3.1.3 Projekat Stari grad Bužim - uređenje
	P 1.3.1.4 Rekonstrukcija Stare drvene džamije
	P 1.3.1.5 Uređenje izletišta Svetinja

Ukupna očekivana ulaganja za realizaciju sektorskog plana ekonomskog razvoja su: **3.185.000 KM** (od čega su 2.000.000 KM sredstva iz vanjskih izvora bankarskog kredita za poticaje zapošljavanju).

4.3 Plan društvenog razvoja

Pri planiranju prioriteta u oblasti društvenog razvoja, uzete su u razmatranje prioritetne potrebe u oblasti infrastrukture i sadržaja za kulturu i sport, posebno potrebe završetka izgradnje i opremanja Sportske dvorane i Doma kulture u Bužimu. Posebna pažnja je posvećena podršci socijalno ugroženim kategorijama stanovnika kroz subvencioniranja javnog prijevoza za učenike i stvaranje uslova za pristup obrazovanju za djecu sa posebnim potrebama, kao i poboljšanju uslova za zbrinjavanje djece bez roditeljskog staranja. Prioritetne potrebe u oblasti saobraćajne infrastrukture su vezane za završetak

faze II u izradi zaobilaznice, kao i rekonstrukciju i modernizaciju lokalnih puteva i mostova, uključujući i nekategorisane puteve i ulice. Pored toga, potrebno je unaprijediti javnu rasvjetu na području općine.

Imajući u vidu navedene probleme i potrebe u lokalnoj zajednici u oblasti društvenog razvoja, Općinski razvojni tim je definirao prioritete za unaprijeđenje društvenih sadržaja i infrastrukture koji će podići kvalitet društvenog života na području općine na veći nivo. Prioritetima koji su definirani kroz sektorske ciljeve i programe razvoja, se želi:

- ⇒ Povećati dostupnost i kvalitet kulturnih i sportskih sadržaja na području općine, kroz obezbjeđenje kvalitetnije infrastrukture i programskih sadržaja za kulturu i sport;
- ⇒ Unaprijediti kvalitet i dostupnost socijalne pomoći i usluga u cilju povećanja socijalne sigurnosti stanovništva;
- ⇒ Poboljšati saobraćajnu i prateću infrastrukturu (javnu rasvjetu) na području općine za osiguranje kvalitetnijih uslova za mobilnost stanovništva i roba.

4.3.1. Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima

Revizijom sektorskih ciljeva u oblasti društvenog razvoja definisana su 3 sektorska cilja. Očekivani sektorski ishodi i indikatori za praćenje su prikazani u tabeli.

Sektorski cilj	Očekivani ishod	Indikator
SEC 2.1 Poboljšati dostupnost i kvalitet sportskih i kulturnih sadržaja i infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> • Do 2020. godine, povećan broj posjetilaca kulturnih manifestacija/sadržaja za 10% u odnosu na 2016. godinu • Do 2020. godine, povećan broj posjetilaca sportskih manifestacija/sadržaja za 10% u odnosu na 2016. godinu 	<ul style="list-style-type: none"> - Broj posjetilaca kulturnih manifestacijama - Broj posjetilaca sportskih manifestacijama
SEC 2.2 Unaprijediti pristup obrazovanju i položaj socijalno ugroženih kategorija u društvu	<ul style="list-style-type: none"> • Do 2020. godine u Centar za djecu bez roditeljskog staranja zbrinuta sva djeca (100%) bez roditeljskog staranja • Do 2020. godine broj socijalno ugroženih osoba obuhvaćenih programima resocijalizacije smanjen za najmanje 10% u odnosu na 2015. godinu • Do 2020. godine povećan broj 	<ul style="list-style-type: none"> - Broj djece bez roditeljskog staranja smještenih u Centru /ukupan broj djece bez roditeljskog staranja - Broj socijalno ugroženih stanovnika evidentiranih za program - Broj upisane djece sa područja općine u osnovne i srednje škole

	upisa djece u osnovne i srednje škole za 5% u odnosu na 2016. godinu	
SEC 2.3 Modernizirati lokalnu putnu infrastrukturu i javnu rasvjetu	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, povećano zadovoljstvo građana javnom putnom infrastrukturom i javnom rasvjetom za min 2 ocjene u odnosu na stanje prije rekonstrukcije 	- Razlika prosječnih ocjena zadovoljstva javnom putnom infrastrukturom i javnom rasvjetom poslije i prije implementacije programa rekonstrukcije i sanacije

4.3.2. Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa vlasti

Sektorski ciljevi u oblasti društvenog razvoja su usklađeni sa razvojnim prioritetima na višim nivoima vlasti koji su definisani u strateškim dokumentima i planovima i to sljedećim:

- **Integrirana strategija razvoja Unsko-Sanskog kantona 2014-2020.**, u odnosu na Strateški cilj 2. Izgraditi infrastrukturu za poboljšanje kvalitete života stanovnika i Strateški cilj 5./Osigurati visok nivo socijalne sigurnosti i zaštite;
- **Strategija razvoja turizma u FBiH, 2008-2018**, u vezi sa Socio-kulturnim strateškim ciljem 3. Očuvanje kulturno-povijesne baštine;
- u odnosu na EU strateška opredjeljenja predstavljena u **Europskoj strategiji rasta i razvoja 2020**, ovaj cilj vezuje za Strateški pravac 3./ Inkluzivni rast

4.3.3. Inicijative međuopćinske suradnje

U oblasti društvenog razvoja najznačajnije potencijale za međuopćinsku suradnju se odnose na:

- suradnju sa susjednim općinama u cilju razmjene iskustava i praksi u stvaranju osnove za ispunjavanje BFC uslova, te metoda za mjerenje zadovoljstva građana javnim uslugama; te
- učešće u sportskim i kulturnim manifestacijama međuopćinskog karaktera.

Trenutno, u revidiranoj Strategiji nema razvijenih (strateških komplementarnih) projekata međuopćinske suradnje, ali će u narednom periodu implementacije biti pokrenute inicijative sa općinama iz okruženja.

4.3.4. Programi, projekti i mjere

Za realizaciju plana društvenog razvoja, u okviru 3 sektorska cilja, definisana su **3 programa** koja obuhvataju **10 projekata**.

PROGRAM	MJERA/PROJEKAT
2.1.1. Unaprijeđenje infrastrukture i sadržaja iz oblasti kulture i sporta	P 2.1.1.1. Završetak izgradnje sportske dvorane u Bužimu
	P 2.1.1.2. Izgradnja Doma kulture Bužim

2.2.1 Unaprijediti pristup obrazovanju i položaj socijalno ugroženih kategorija u društvu	P 2.2.1.1. Uspostavljanje centra za djecu bez roditeljskog staranja
	P 2.2.1.2. Podrška socijalno ugroženim osobama
	P 2.2.1.3. Subvencioniranje javnog prevoza učenika
	P 2.2.1.4. Inkluzivna nastava - subvencioniranje troškova za djecu sa poteškoćama u razvoju
2.3.1 Modernizirati lokalnu putnu infrastrukturu i javnu rasvjetu	P 2.3.1.1. Izgradnja javne rasvjete u urbanim područjima
	P 2.3.1.2. Izgradnja zaobilaznice – II faza
	P 2.3.1.3. Projekti izgradnje lokalnih puteva i mostova
	P 2.3.1.4. Sanacija nekategorisanih puteva i ulica

Ukupna očekivana ulaganja za realizaciju sektorskog plana društvenog razvoja iznose: **5.539.175 KM.**

4.4 Plan zaštite okoliša

Pri planiranju sektorskih prioriteta zaštite okoliša uzete su u razmatranje potrebe lokalne zajednice, prvenstveno potrebe koje su vezane za sanaciju, rekonstrukciju i izgradnju vodovodne mreže za kontinuirano snabdijevanje vodom iz kontrolisanih izvora (od kojih su prioritetni lokaliteti mjesnih zajednica Konjodor, Jusufovići i Elkasova Rijeka, sve do Baltića); te potrebe vezane za rješavanje problema privremenog odlagališta otpada do pokretanja regionalne deponije i saniranje divljih deponija. Pored toga, posebna pažnja je usmjerena na potrebe vezane za smanjenje rizika od poplava uređenjem prioritetne dionice rijeke Bužimnice, te smanjenje zagađenosti minama na lokacijama Latinovac 2, Ravne njive i Radoč, kao i jačanje kapaciteta Vatrogasne jedinice za zaštitu od požara. Za potrebe uvođenja mjera energetske efikasnosti na javnim objektima, prioritetna potreba se odnosi na rekonstrukciju objekta OŠ Konjodor.

Imajući u vidu navedene probleme i potrebe u lokalnoj zajednici u oblasti zaštite okoliša, Općinski razvojni tim je definirao prioritete za unaprijeđenje stanja i zaštitu okoliša na principima održivosti prirodnih resursa za buduće generacije. Prioritetima koji su definisani kroz sektorske ciljeve i programe razvoja se želi:

- ⇒ Unaprijediti sistem upravljanja otpadom i smanjiti zagađenje na području općine uzrokovano nepropisnim odlaganjem otpada, te unaprijediti snabdijevanje kontrolisanom vodom za piće na području općine kroz razvoj vodovodne infrastrukture;
- ⇒ Povećati stepen sigurnosti stanovništva kroz smanjenje rizika od prirodnih i drugih nesreća na području općine, posebno kroz uspostavljanje sistema zaštite od poplava na prioritetnoj ugroženoj dionici, te smanjiti rizik od mina i požara;
- ⇒ Unaprijediti energetske efikasnost kroz primjenu pilot mjera utopljanja na javnim objektima, kako bi se postiglo smanjenje emisija štetnih zagađujućih materija u zrak i racionalno koristili izvori energije.

4.4.1. Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima

Revizijom sektorskih ciljeva u oblasti zaštite okoliša definisana su 2 sektorska cilja. Očekivani sektorski ishodi i indikatori za praćenje su prikazani u tabeli.

Sektorski cilj	Očekivani ishod	Indikator
SEC 3.1. Unaprijediti javne komunalne usluge i upravljanje otpadom	<ul style="list-style-type: none"> Do kraja 2020. godine obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje redovno kontrolisanom i bakteriološki i hemijski potpuno ispravnom vodom za piće za 50% domaćinstava i drugih korisnika sa područja općine Povećana količina prikupljenog otpada kroz javni sistem prikupljanja otpada za 2 % u odnosu na 2016. godinu 	<ul style="list-style-type: none"> Broj korisnika kontinuiranog i kontrolisanog snabdjevanja iz vodovodne mreže na području općine Količina prikupljenog otpada
SEC3.2 Uspostaviti efikasan sistem sigurnosti građana i zaštite od prirodnih i drugih nesreća	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, smanjene prijavljene štete od posljedica prirodnih i drugih nesreća za 20% u odnosu na 2016. godinu Od 2017. godine nema zabilježenih minskih nesreća na očišćenom području od mina Do 2020. godine, smanjeni troškovi za grijanje u objektima koji su primijenili EE za min 20% 	<ul style="list-style-type: none"> Iznos prijavljenih šteta od posljedica prirodnih i drugih nesreća Broj minskih nesreća na očišćenim lokacijama Iznos troškova za grijanje objekata na kojima su provedene EE mjere

4.4.2. Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa vlasti

Sektorski ciljevi u oblasti zaštite okoliša su usklađeni sa razvojnim prioritetima na višim nivoima vlasti koji su definirani u strateškim dokumentima i planovima i to sljedećim:

- Strategija razvoja FBiH 2010.-2020.**, u vezi sa Strateškim ciljem 4.Održivi rast i razvoj-Ekologija i razvoj energetske potencijala;
- Strategija zaštite okoliša FBiH 2008-2018**, a prvenstveno u odnosu na strateške ciljeve 4.4. Smanjenje pritiska na biološku i geološku raznolikost FBiH, 5.2. Minimiziranje/otklanjanje rizika po ljudsko zdravlje, biodiverzitet, prirodno i graditeljsko naslijeđe, te 6.3. Unaprjeđenje korištenja energije;
- Strategija upravljanja vodama FBiH 2010-2022**, u vezi sa strateškim ciljevima: 6. Povećanje obuhvata i poboljšanje javnog snabdjevanja, 8. Postizanje i održavanje dobrog stanja površinskih i podzemnih voda radi zaštite akvatične flore i faune i potreba korisnika voda.

- **Federalni plan upravljanja otpadom 2012-2017**, u vezi sa osnovnim ciljevima: 6. Smanjenje štetnih utjecaja na okoliš, te 7. Samo održivost sistema upravljanja komunalnim otpadom;
- **Integrirana strategija razvoja Unsko-Sanskog kantona 2014-2020**, u vezi sa Strateškim ciljem 3. Unaprijediti zaštitu okoliša i očuvanje prirode.
- U odnosu na programske intervencije koje se odnose na *primjenu principa energetske efikasnosti i očuvanje prirodnih resursa* Plan zaštite okoliša se dijelom vezuje za **NEAP BiH (Ekološki Akcijski plan BiH)**, kao i na postojeće međudržavne obaveze preuzete prvenstveno potpisivanjem **Ugovora o uspostavi energetske zajednice**.

4.4.3. Inicijative međuopćinske suradnje

Najznačajnije inicijative i potencijali međuopćinske suradnje u oblasti zaštite okoliša se odnose na:

- uspostavu integralnog sistema upravljanja otpadom na području Unsko-sanskog kantona regije Bihać, u okviru kojeg će biti uspostavljen Regionalni centar za upravljanje otpadom, a što vodi uspostavljeni JP Centar upravljanja otpadom „REG-DEP“ d.o.o. Bihać, što će omogućiti odlaganje čvrstog otpada na regionalnu sanitarnu deponiju te prikupljanje i obradu selektivno prikupljenog otpada; te
- pokretanje međuopćinske suradnje u segmentu jačanja regionalnih kapaciteta za smanjenje rizika od prirodnih i drugih opasnosti.

U toku je komunikacija sa „REG-DEP“ i kantonalnim ministarstvom u vezi sa aktivnostima projekta pokretanja Regionalne deponije, dok u oblasti smanjenja rizika od prirodnih i drugih opasnosti nema pokrenutih inicijativa, te će u narednom periodu implementacije Strategije biti intenzivirana komunikacija sa susjednim općinama u regiji u cilju razmene iskustva i potrebe zajedničkih (strateški komplementarnih) projekata u oblasti povećanja sigurnosti stanovništva na području regije.

4.4.4. Programi, projekti i mjere

Za realizaciju plana zaštite okoliša, u okviru 2 sektorska cilja, definisana su **3 programa** koja obuhvataju **9 projekata**.

PROGRAM	MJERA/PROJEKAT
3.1.1 Unaprijeđenje sistema vodosnabdijevanja	P 3.1.1.1. Izgradnja sekundarne mreže i rezervara Konjodor-PIVNICE
	P 3.1.1.2 Izgradnja bazena za vodovod Jusufovići
3.1.2. Unaprijeđenje sistema upravljanja otpadom	P 3.1.2.1 Privremeno odlagalište (Održivo upravljanje otpadom)
	P 3.1.2.2 Sanacija divljih deponija
3.2.1. Smanjenje rizika od katastrofa	P 3.2.1.1. Izvođenje radova po projektnoj dokumentaciji –regulacija rijeke Bužimnice – FAZA I
	P 3.2.1.2. Deminiranje

	P 3.2.1.3 Završetak opremanja Vatrogasnog doma i jačanje kapaciteta Vatrogasne jedinice
	P 3.2.1.4 Nabavka i instaliranje sistema za uzbunjivanje stanovništva III faza
	P 3.2.1.5. Rekonstrukcija OŠ u Konjodoru - zamjena stolarije i fasade

Ukupna očekivana ulaganja za realizaciju sektorskog plana zaštite životne sredine su: **1.935.184 KM.**

5. Operativni plan

5.1. Plan implementacije za 3 godine

Općina : Bužim

Plan implementacije i indikativni finansijski okvir za 2017-2019

Veza sa strateškim i sektorskim ciljem/ciljevima	Projekt / mjera (vrijeme trajanja)	Ukupni ishodi	Ukupni orijent. izdaci (do završetka projekta)	Finansiranje iz budžeta JLS				Finansiranje iz ostalih izvora				Nosioci implementacije
				Pregled po godinama				Pregled ostalih izvora po godinama				
				god. I	god. II	god. III	ukupno (I+II+III)	god. I	god. II	god. III	ukupno (I+II+III)	
1	2	3	4	6	7	8	9=6+7+8	18=Zbir 10-17	19	20	21=18+19+20	22
SC1, SEC1.1	P1.1.1.1. Podrška poljoprivrednoj proizvodnji (poticaji) (2017-2019)	<ul style="list-style-type: none"> Do kraja 2020. godine povećane količine prinosa poljoprivrednih proizvoda korisnika podrške za 20% u odnosu na 2017. godinu 	400.000	100.000	100.000	100.000	300.000	0			0	Služba za razvoj i poduzetništvo
SC1, SEC1.1	P 1.1.1.2. Podizanje novih zasada maline (2018-2020)	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, povećane količine prinosa maline za 36 t (na 6,4 novih ha) u odnosu na 2017. godinu 	120.000		16.000	16.000	32.000		24.000	24.000	48.000	Služba za razvoj i poduzetništvo
SC1, SEC1.2	P 1.2.1.1. Privredni savjet- Jačanje kapaciteta Udruženja privrednika (2017)	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, redovno održavani sastanci Privrednog savjeta (polugodišnje) Do 2020. godine, inicirano min 5 inicijativa kroz ojačan javno-privatni dijalog 	1.000	1.000			1.000	0			0	Služba za razvoj i poduzetništvo

Strategija integriranog razvoja općine Bužim 2011-2020 / revidirana za period 2017-2020

SC1, SEC1.2	P 1.2.1.2 .Regulacioni plan poslovne zone Varoška rijeka (određivanje namjene) (2017-2018)	<ul style="list-style-type: none"> Minimalno 10 poduzetnika tražilo informacije o investicionim lokacijama u zoni Sjever do 2020. godine Do 2020. godine izdate građevinske dozvole u zoni Sjever su u skladu sa namjenom definisanom Regulacionim planom 	10.000	2.500	2.500		5.000	2.500	2.500		5.000	Služba za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko pravne poslove
SC1, SEC1.2	P 1.2.1.3. Izrada Urbanističkog plana gradskog središta (Trg Alije Izetbegovića) (2017)	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, Urbanistički plan učinjen dostupnim za sve potencijalne zainteresovane investitore i publikovan na web stranici općine 	30.000	15.000			15.000	15.000			15.000	Služba za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko pravne poslove
SC1, SEC1.2	P 1.2.1.4. Podrška zapošljavanju (2017)	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine privrednici korisnici poticaja za zapošljavanje ispunili sve obaveze preuzete po ugovoru o poticajima za zapošljavanje 	2.100.000	100.000			100.000	2.000.000			2.000.000	Služba za razvoj i poduzetništvo
SC1, SEC1.3	P 1.3.1.1. Muzej 505 (2017-2020)	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, očuvani ratni predmeti i dokumentacija u prostoru Muzeja 505.i promovisani preko Turističke zajednice USK i web stranice općine 	300.000				0	70.000	70.000	80.000	220.000	Služba za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko pravne poslove
SC1, SEC1.3	P 1.3.1.2. Eko-park Bužim (2018-2020)	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine postignuto zadovoljstvo posjetilaca Eko parka na nivou prosječne ocjene 4 	4.000		2.000	2.000	4.000	0			0	Služba za razvoj i poduzetništvo

Strategija integriranog razvoja općine Bužim 2011-2020 / revidirana za period 2017-2020

SC1, SEC1.3	P 1.3.1.3. Projekat "Stari grad Bužim" (uređenje) (2018-2020)	• Do 2020. godine, uređeni Stari grad kao zaštićeni nacionalni spomenik promovisan preko Turističke zajednice USK i web stranice općine	100.000		7.000	7.000	14.000	0	25.000	25.000	50.000	Služba za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko pravne poslove
SC1, SEC1.3	P 1.3.1.4. Rekonstrukcija Stare drvene džamije (2018-2020)	• Do 2020. godine, rekonstruisana Stara džamija kao zaštićeni nacionalni spomenik promovisana preko Turističke zajednice USK i web stranice općine	100.000		7.000	7.000	14.000	0	25.000	25.000	50.000	Služba za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko pravne poslove
SC1, SEC1.3	P 1.3.1.5. Uređenje izletišta (2017-2020)	• Do 2020. godine, redovno mjesečno održavano/čišćeno 850 m ² funkcionalno uređenog izletišta Svetinja	20.000	5.000	5.000	5.000	15.000	0			0	Služba za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko pravne poslove
SC2, SEC2.1	P 2.1.1.1. Završetak izgradnje sportske dvorane u Bužimu (2017)	• Do 2020. godine, u sportskoj dvorani održano min 10 različitih manifestacija i sadržaja u prosjeku godišnje	1.000.000				0	1.000.000			1.000.000	Služba za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko pravne poslove
SC2, SEC2.1	P 2.1.1.2. Izgradnja Doma kulture Bužim (2018.-2020.)	• Do 2020. godine održano min 100 kulturnih manifestacija u Domu kulture u Bužimu	181.175		18.000	18.000	36.000	0	42.000	42.000	84.000	Centar za kulturu
SC2, SEC2.2.	P 2.2.1.1 Uspostavljanje centra za djecu bez roditeljskog staranja (2017.-2018.)	• Do 2020. godine, za zbrinjavanje djece bez roditeljskog staranja smanjeni troškovi za 70 % u odnosu na troškove 2016. godine prije izgradnje centra	100.000				0	50.000	50.000		100.000	Centar za socijalni rad

SC2,SEC2.2.	P 2.2.1.2. Podrška socijalno ugroženim osobama (2017.-2020.)	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine povećan iznos isplaćene pomoći socijalno ugroženim grupama za 20% u odnosu na 2015. godinu Do 2020. godine funkcionalnim programom podrške socijalno ugroženim osobama na teritoriji općineobuhvaćeno najmanje 190 osoba godišnje 	28.000	7.000	7.000	7.000	21.000	0			0	Centar za socijalni rad
SC2,SEC2.2.	P 2.2.1.3 Subvencioniranje javnog prevoza učenika srednjih škola (2017.-2020.)	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, sva srednjoškolska djeca iz socijalno ugroženih porodica imaju organizirani javni prevoz 	30.000	3.750	3.750	3.750	11.250	3.750	3.750	3.750	11.250	Centar za socijalni rad
SC2,SEC2.2.	P 2.2.1.4 Subvencioniranje javnog prijevoza djece sa poteškoćana u razvoju-inkluzivna nastava (2017.-2020.)	P 2.3.1.4 Subvencioniranje javnog prijevoza djece sa poteškoćana u razvoju-inkluzivna nastava	40.000	10.000	10.000	10.000	30.000	0			0	Centar za socijalni rad
SC2,SEC2.3.	P 2.3.1.1. Izgradnja javne rasvjete u urbanim područjima (2017.-2020.)	<ul style="list-style-type: none"> Redovno održavana nova javna rasvjeta u funkciji od 2018. godine 	60.000	15.000	15.000	15.000	45.000	0			0	Služba za prostorno uređenje i mjesne zajednice
SC2,SEC2.3.	P 2.3.1.2. . Izgradnja zaobilaznice – II faza (2018.-2020.)	<ul style="list-style-type: none"> Skraćeno vrijeme za prolazak dionice kroz centar općine korištenjem zaobilaznice za 50% 	300.000				0	0	100.000	100.000	200.000	Federalna direkcija za ceste

Strategija integriranog razvoja općine Bužim 2011-2020 / revidirana za period 2017-2020

SC2,SEC2.3.	P 2.3.1.3. Projekti izgradnje lokalnih puteva i mostova (2017.--2020.)	<ul style="list-style-type: none"> • Skraćeno vrijeme prolaska kroz područje općine za 40% 	1.900.000	150.000	150.000	150.000	450.000	325.000	325.000	325.000	975.000	Kantonalna direkcija za puteve i Služba za prostorno uređenje
SC2,SEC2.3.	P 2.3.1.4. Sanacija nekategorisanih lokalnih puteva (2017.-2020.)	<ul style="list-style-type: none"> • Skraćeno vrijeme prolaska kroz područje općine za 40% 	1.900.000	150.000	150.000	150.000	450.000	325.000	325.000	325.000	975.000	Kantonalna direkcija za puteve i Služba za prostorno uređenje
SC3,SEC3.1.	P 3.1.1.1. Izgradnja sekundarne mreže i rezervara Konjodor-PIVNICE (2017.-2020.)	<ul style="list-style-type: none"> • Do kraja 2020. godine, obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje bez redukcija za min 2000 stanovnika iz izvorišta Pivnice te izvršeno povezivanje izvorišta sa gradskim vodovodnim sistemom 	1.000.000	50.000	50.000	50.000	150.000	200.000	200.000	200.000	600.000	Služba prostornog uređenja, Komunalno preduzeće
SC3,SEC3.1.	P3.1.1.2 Vodovod Jusufovići-rezervoar (2017.)	<ul style="list-style-type: none"> • Do kraja 2020. godine, obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje bez redukcija za 500 stanovnika na području MZ Jusufovići i MZ Elkasova Rijeka, sve do Baltića 	75.000	22.500			22.500	52.500			52.500	Služba prostornog uređenja, Komunalno preduzeće
SC3,SEC3.1.	P 3.1.2.1 Privremeno odlagalište (Održivo upravljanje otpadom) (2017.-2018.)	<ul style="list-style-type: none"> • Do 2020. godine 100% područja opštine pokriveno organizovanim odvozom otpada 	80.850	5.000	5.000		10.000	35.425	35.425		70.850	Služba za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko pravne poslove

Strategija integriranog razvoja općine Bužim 2011-2020 / revidirana za period 2017-2020

SC3,SEC3.1.	P 3.1.2.2 Sanacija divljih deponija (2018.-2020.)	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine na saniranim divljim deponijama nisu zabilježena nova odlaganja otpada 	30.000				0	0	10.000	10.000	20.000	Služba za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko pravne poslove
SC3,SEC3.2.	P 3.2.1.1. Izvođenje radova po projektnoj dokumentaciji – regulacija rijeke Bužimnice III faza (2018.-2020.)	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, procenat zaštićenog područja općine od poplava povećan na najmanje 20% 	145.000				0	0	48.000	48.000	96.000	Služba za civilnu zaštitu
SC3,SEC3.2.	P 3.2.1.2. Deminiranje lokacija Latinovac, Radoč i Raven njive (2017.-2020.)	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine deminirano područje Latinovac 2 privedeno namjeni: 80 % šumskog i 20% zemljišta za vikend naselja i turističku ponudu Do 2020. godine deminirana područja na lokaciji Ravne njive privedena namjeni: 20% šumskog i 80% poljoprivrednog zemljišta Do 2020. godine deminirana područja na lokaciji Radoč privedena namjeni: 40% poljoprivrednog zemljišta i 60% zemljišta za gradnju 	204.334	4.551	14.151	14.151	32.853	18.200	46.246	46.246	110.692	Služba za civilnu zaštitu
SC3,SEC3.2.	P 3.2.1.3 Završetak opremanja Vatrogasnog doma i jačanje kapaciteta Vatrogasne jedinice (2017.-2020.)	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, povećana efikasnost reagovanja vatrogasne službe skraćenjem vremena reagovanja od dojava do dolaska na požarište za 50% u odnosu na 2016. godinu 	210.000	19.250	19.250	19.250	57.750	33.250	33.250	33.250	99.750	Služba za civilnu zaštitu

Strategija integriranog razvoja općine Bužim 2011-2020 / revidirana za period 2017-2020

SC3,SEC3.2.	P 3.2.1.4 Nabavka i instaliranje sistema za uzbunjivanje stanovništva III faza (2017.-2020.)	<ul style="list-style-type: none"> • Povećana brzina obavještanja i upozoravanja građana na opasnost za 50 % • Stanovništvo općine Bužim čuje signal sirene za uzbunjivanje stanovništva na 70 % teritorije 	40.000	6.000	6.000	6.000	18.000	4.000	4.000	4.000	12.000	Služba za civilnu zaštitu
SC3,SEC3.2.	P 3.2.1.5. Rekonstrukcija Osnovne škole u Konjodoru - zamjena stolarije i izrada fasade (2017.)	<ul style="list-style-type: none"> • Smanjen utrošak konvencionalnih energenata (lož ulja) za 20 % za zagrijavanje OŠ u Konjodoru 	150.000	49.500			49.500	100.500			100.500	Služba za prostorno uređenje i Kantonalno ministarstvo
							0	0			0	
U K U P N O:			10.659.359	716.051	587.651	580.151	1.883.853	4.235.125	1.369.171	1.291.246	6.895.542	

5.2. Plan organizacionih i ljudskih kapaciteta za implementaciju, praćenje i vrednovanje strategije

Plan organizacionih i institucionalnih kapaciteta za uspješnu implementaciju Strategije izrađen je na osnovu zaključaka koji su proizašli kao rezultat analize koju je sproveo ORT u okviru procesa revizije Strategije razvoja a na bazi preporuka za poboljšanja koja su definisana u okviru aktivnosti ILDP projekta te preporuka srednjoročne evaluacije razvojne Strategije općine Bužim.

Pregled postojećih kapaciteta za implementaciju strategije

U proteklom srednjoročnom periodu implementacije Strategije revidiran na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i pripremljena Procedura za planiranje, praćenje, vrednovanje i izvještavanje o realizaciji strateških prioriteta i aktivnosti iz redovnih nadležnosti (PPVI), uspostavljeno centralno koordinaciono tijelo, odnosno radno mjesto (Stručni saradnik za koordinaciju/upravljanje lokalnim razvojem), nadležno za koordinaciju poslova planiranja i implementacije strategije, a koje ima ulogu Jedinice za upravljanje razvojem (JURA). Također su dopunjeni opisi poslova šefovima Službi za upravljanje razvojem. Na ovaj način su stvorene regulatorne pretpostavke za efikasno upravljanje razvojem.

Međutim, sistematizacija nije provedena u djelo a Općina se susreće sa problemom nedovoljnog broja zaposlenih na upravljačkim pozicijama. Od 5 (pet) službi, samo dvije imaju stalno uposlene šefove. Pozicija šefa JURA-e nije popunjena, te najveći dio poslova i odgovornosti preuzima koordinator ORT-a (šef Službe za razvoj i poduzetništvo). Planovi implementacije 1+2, godišnji planovi i izvještaji službi i organa uprave se ne izrađuju redovno, kao niti Godišnji izvještaji o implementaciji Strategije razvoja. Kalendar ključnih aktivnosti JURA se ne ažurira svake godine. Ne postoji centralizovana baza podataka u Općini sa podacima od značaja za upravljanje razvojem.

Ključnu ulogu u implementaciji, praćenju i vrednovanju Strategije imaju:

Načelnik općine kroz jasno uspostavljanje mehanizama i definisanje odgovornosti službi u pogledu implementacije dijelova Strategije iz njihove nadležnosti te obezbjeđivanja njihove koordinacije.

Općinsko vijeće koje razmatra izvještaj o realizaciji strateških dokumenata Općine, uključujući i Strategiju razvoja kao vodeći strateški dokument koji je osnova za kreiranje i usvajanje svih ostalih razvojnih politika Općine.

Jedinstveni općinski organ kroz svoje organizacione jedinice (Kabinet načelnika i službe) koji priprema program razvoja općine, prostorne i urbanističke planove i učestvuje u izradi i operacionalizaciji plana implementacije strateških intervencija 1+2.

Jedinica za upravljanje razvojem (JURA) čiju ulogu ima „Stručni saradnik za koordinaciju/upravljanje lokalnim razvojem“ (model referata), koji koordinira „užim“ ORT-om koji čine i šefovi općinskih službi. JURA, uz podršku ORT-a se ekspertno bavi Strategijom razvoja općine kao cjeline, zatim inicira, koordinira i olakšava internu i eksternu koordinaciju aktivnosti svih aktera od promocije, pripreme i iniciranja projekata, izvođenja, praćenja, izvještavanja do iniciranja i ažuriranja Strategije te permanentno prati moguće izvore finansiranja na svim nivoima.

Potrebe za unapređenjem pristupa upravljanju razvojem

Na osnovu analize kapaciteta i procesa za upravljanje razvojem u Općini Bužim, koja je provedena u okviru srednjoročne evaluacije Strategije razvoja, te na osnovu zaključaka analize sprovedene od Općinske uprave utvrđeno je da postoji osnova za dalje jačanje funkcije upravljanja razvojem. U tom pravcu zaključeno je da je potrebno:

- Izvršiti popunjavanje upražnjenih pozicija šefova službi i Stručnog saradnika za koordinaciju/upravljanje lokalnim razvojem, kao ključno koordinaciono tijelo (JURA) na izradi i implementaciji Strategije razvoja;
- Usvojiti i adekvatno primjenjivati Pravilnik o godišnjem planiranju, praćenju i vrednovanju i izvještavanju (PPVI procedure), kojim su definisani poslovi, uloge, odgovornosti i rokovi svih relevantnih aktera, a prvenstveno zaposlenih u općinskoj upravi, na realizaciji svake faze u procesu implementacije Strategije razvoja i aktivnosti iz redovnih nadležnosti;
- Izrađivati redovno planove implementacije 1+2 pri čemu je u izradu potrebno uključiti sve rukovodeće strukture. Planove je potrebno raditi na osnovu definisanih strateških prioriteta i eventualno novih prijedloga, koji će se ugrađivati u Budžet i usaglašavati sa raspoloživim sredstvima viših razina vlasti te domaćih i vanjskih fondova;
- Osigurati operacionalizaciju Strategije i planova implemenacije 1+2 ugradnjom utvrđenih prioriteta u godišnje planove službi i godišnji plan rada organa uprave;
- Osigurati dostavljanje podataka kreiranjem jedinstvenih formi i obrazaca za izvještavanje od strane svih učesnika u implementaciji;
- Unaprijediti internu komunikaciju službi i pozicije za koordinaciju strateških aktivnosti (JURA) s ciljem pravovremenog prikupljanja podataka i izrade jedinstvene baze projekata sa relevantnim podacima i pokazateljima ostvarenja Strategije;
- Jačati međusobni dijalog i kanale komunikacije sa eksternim akterima s ciljem aktivnijeg uključenja u procese planiranja i implementacije u svrhu postizanja boljih i održivih rezultata;
- Jačati kapacitete predstavnika lokalne uprave i eksternih aktera za pisanje projekata u skladu sa zahtjevima donatora i EU fondova u svrhu privlačenja eksternih izvora koji predstavljaju visok udio u implementaciji Strategije razvoja;
- Jačati sistem upravljanja kvalitetom putem dosljedne primjene PPVI procedure ali i putem ostalih mehanizama (npr. anketiranjem građana i provođenjem tematskih sastanaka sa Partnerskom grupom, NVO, poslovnim sektorom, vezano za informisanje o Strategiji razvoja i planiranim i provedenim intervencijama koje imaju direktne efekte na potrebe socio-ekonomskih aktera).

Kontrolno vrednovanje revidirane strategije razvoja općine Bužim provodi se nakon 3 godine za sektorske planove, dok će se finalno vrednovanje za sektorske planove i finalni vrednovanje revidirane Strategije provesti nakon 2020. godine. Utvrđene preporuke iz kontrolnog vrednovanja će se uvrstiti u sektorske planove kroz revidiranje dijelova sektorskih planova na koje se preporuke odnose, a preporuke iz finalnog vrednovanja će se koristiti u procesu pripreme nove Strategije za budući period, nakon isteka važenja postojeće Strategije po završetku 2020. godine.

Pregled osnovnih aktivnosti i odgovornosti za implementaciju Strategije razvoja općine Bužim

Osnovne uloge i odgovornosti za implementaciju , praćenje, vrednovanje i izvještavanje		
Aktivnosti ^(*)	Nadležnost (ko?)	Rok (okvirno)
Definisanje prioriteta za <u>na rednu godinu</u> na osnovu strateško-programskih dokumenata i izrada Plana implementacije (1+2)	Inicijator i vlasnik procesa: Stručni saradnik za koordinaciju / upravljanje lokalnim razvojem (Koordinator općinskog razvojnog tima – ORT-a) Nosioci i učesnici u procesu: Šefovi nadležnih službi općinske uprave (OU) Kabinet načelnika, Članovi ORT i službenici OU	Prvi kvartal tekuće godine (po rokovima iz entitetskih Zakona o budžetu)

Priprema planova službi <u>za narednu godinu</u> , uključujući projekte iz Strategije razvoja i redovne poslove	Inicijator i vlasnik procesa: Šefovi nadležnih službi OU Nosioci i učesnici: Stručni saradnik za koordinaciju/upravljanje lokalnim razvojem Koordinator ORT-a	01.08-15.08. tekuće godine
Priprema objedinjenog Godišnjeg plana rada općinske uprave (<u>za narednu godinu</u>)	Inicijator i vlasnik procesa: Načelnik općine i Koordinator ORT-a Nosioci i učesnici u procesu: Kolegijum načelnika općine	01.10-31.12. tekuće godine
Uključivanje strateških projekata i mjera u plan budžeta <u>za narednu godinu</u>	Inicijator i vlasnik procesa: Šef Službe za finansije, budžet i računovodstvo Nosioci i učesnici procesa: Koordinator ORT-a (Stručni saradnik za koordinaciju / upravljanje lokalnim razvojem) Kolegijum načelnika općine	15.08-15.09 (prvi nacrt); 15.09-15.10 (drugi nacrt) 15.10-15.11 (treći nacrt) tekuće godine
Usklađivanje plana implementacije 1+2, planova rada službi i godišnjeg plana opštinske uprave sa usvojenim Budžetom <u>za narednu godinu</u>	Inicijator i vlasnik procesa: Koordinator ORT-a Nosioci i učesnici procesa: Šefovi Službi Kolegijum načelnika općine	05-15.01. naredne godine
Usvajanje objedinjenog Godišnjeg plana rada općinske uprave <u>za narednu godinu od strane Općinskog vijeća</u>	Inicijator i vlasnik procesa: Kolegijum načelnika Nosioci i učesnici u procesu: Koordinator ORT-a	31.01. naredne godine
Priprema kalendara za praćenje realizacije Godišnjeg plana rada općinske uprave	Inicijator i vlasnik procesa: Koordinator ORT-a Nosioci i učesnici procesa: Ostali službenici općinske uprave (OU) i ORT-a	31.01. naredne godine
Razrada projekata	Inicijator i vlasnik procesa: Koordinator ORT-a Nosioci i učesnici procesa: Ostali službenici OU i ORT-a Nadležne službe	Kontinuirano
Praćenje eksternih izvora finansiranja	Inicijator i vlasnik procesa: Koordinator ORT-a Nosioci i učesnici procesa: Nadležne službe Ostali službenici OU i ORT-a	Kontinuirano
Praćenje provođenja Plana implementacije strategije	Inicijator i vlasnik procesa: Koordinator ORT-a Nosioci i učesnici procesa: Ostali službenici OU i ORT-a Šefovi službi	Kontinuirano
Praćenje implementacije i izrada izvještaja o realizaciji godišnjih planova rada službi	Inicijator i vlasnik procesa: Šefovi službi Nosioci i učesnici procesa: Kolegijum načelnika općine Koordinator ORT-a Ostali službenici OU i RT-a	Mjesečno: Kolegij načelnika Polugodišnje: Do 31.07. (za prvih 6 mjeseci tekuće godine) Godišnje: Do 28.02. (za prethodnu godinu)
Uključivanje Partnerske grupe u praćenje implementacije strategije	Inicijator i vlasnik procesa: Koordinator ORT-a Nosioci i učesnici u procesu: Ostali službenici OU i ORT-a Partnerska grupa/Općinski razvojni tim	Prvi sastanak PG-a: Do 28.02. (za prethodnu godinu) Drugi sastanak PG-a: Do 31.07. (za prvih 6 mjeseci tekuće godine)

Izrada Godišnjeg izvještaja o realizaciji strategije razvoja	Inicijator i vlasnik procesa: Koordinator ORT-a Nosioci i učesnici u procesu: Ostali službenici OU i ORT Šefovi službi	Do 28.02. Tekuće godine u odnosu na onu prethodnu godinu (za koju se priprema izvještaj)
Priprema, razmatranje i vrednovanje izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana rada općinske uprave	Inicijator i vlasnik procesa: Koordinator ORT-a Nosioci i učesnici procesa: Šefovi službi Kolegijum načelnika JLS	Do 15.04. Tekuće godine u odnosu na prethodnu (za koju se priprema izvještaj)
Usvajanje i objavljivanje Godišnjeg izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana rada općinske uprave Usvajanje izvještaja o realizaciji strategije razvoja	Inicijator i vlasnik procesa: Načelnik JLS Nosioci i učesnici procesa: Općinsko vijeće	Najkasnije do 31.05., naredne godine u odnosu na onu za koju se priprema izvještaj
Ostale važne aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Redovno ažuriranje web stranice JLS u domenu informacija koje se odnose na razvojne aktivnosti ▪ Redovni kontakti sa višim nivoima vlasti ▪ Uspostavljanje i unaprijeđenje međuopćinske saradnje 	Inicijator i vlasnik procesa: Koordinator ORT-a Nosioci i učesnici: Šefovi službi, ORT i ostali službenici općinske uprave u skladu sa svojim nadležnostima i odgovornostima	Kontinuirano

PRILOZI

Prilog 1: Integrirani pregled revidirane Strategije razvoja općine Bužim

Veza sa strateškim i sektorskim ciljem i programom	Projekat/mjera	Ukupni očekivani ishod projekta/mjere	Izvori finansiranja		
			Budžet	Eksterni izvori	Ukupno
1. Strateški cilj	1 Unaprijediti tržišnu orijentaciju privrede uz racionalno korištenje resursa				
1.1. Sektorski cilj	1.1. Intenzivirati poljoprivrednu proizvodnju zasnovanu na prirodnim resursima i tržišnoj orijentaciji	Očekivani sektorski ishod	<p>Povećan broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava i obrta na 1000 stanovnika za 25% do 2020. godine</p> <p>Do 2020. godine, povećan iznos prihoda od poljoprivrede za 10% u odnosu na 2016. godinu</p>	Indikatori sektorskog cilja	<ul style="list-style-type: none"> • Broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava i obrta u poljoprivredi • Iznos prihoda od poljoprivrede
PROGRAM 1.1.1 Podrška poljoprivrednoj proizvodnji					
1.1.1. Program	P 1.1.1.1. Podrška poljoprivrednoj proizvodnji (poticaji)	<ul style="list-style-type: none"> • Do kraja 2020. godine povećane količine prinosa poljoprivrednih proizvoda korisnika podrške za 20% u odnosu na 2017. godinu 	400.000 KM		400.000 KM
	P 1.1.1.2. Podizanje novih zasada maline	<ul style="list-style-type: none"> • Do 2020. godine, povećane količine prinosa maline za 36 t (na 6,4 novih ha) u odnosu na 2016.godinu 	48.000 KM	72.000 KM	120.000 KM
1.2. Sektorski cilj	1.2. Unaprijediti okruženje za razvoj male privrede i investicije	Očekivani sektorski ishod	Do 2020. godine, broj preduzeća na hiljadu stanovnika povećan za najmanje 3 preduzeća u odnosu na 2015. godinu	Indikatori sektorskog cilja	• Broj preduzeća na hiljadu stanovnika
			Do 2020. godine, zaposleno min 150 novih osoba u proizvodnom sektoru		• Broj zaposlenih u proizvodnom sektoru

			Do 2020. godine, min 2 nova investitora započela investicije na području općine		• Broj novih investitora
1.1.2. Program	PROGRAM 1.2.1. Promocija i unaprijeđenje poslovnog okruženja i zapošljavanje				
	1.2.1.1. Privredni savjet – Jačanje kapaciteta udruženja privrednika	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, redovno održavani sastanci Privrednog savjeta (polugodišnje) Do 2020. godine, inicirano min 5 inicijativa kroz ojačan javno-privatni dijalog 	1.000 KM		1.000 KM
	1.2.1.2 Izrada regulacionog plana Sjever (uključujući Poslovnu zonu Varoška Rijeka)	<ul style="list-style-type: none"> Minimalno 10 poduzetnika tražilo informacije o investicionim lokacijama u zoni Sjever do 2020. godine Do 2020. godine izdate građevinske dozvole u zoni Sjever su u skladu sa namjenom definisanom Regulacionim planom 	5.000 KM	5.000 KM	10.000 KM
	1.2.1.3 Izrada urbanističkog plana	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, Urbanistički plan učinjen dostupnim za sve potencijalne zainteresovane investitore i publikovan na web stranici općine 	15.000 KM	15.000 KM	30.000 KM
	1.2.1.4 Podrška zapošljavanju u proizvodnim djelatnostima	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine privrednici korisnici poticaja za zapošljavanje ispunili sve obaveze preuzete po ugovoru o poticajima za zapošljavanje 	100.000 KM	2.000.000 KM	2.100.000 KM

1.3. Sektorski cilj	SEC 1.3. Poboľjšati ekonomsku valorizaciju prirodnih i kulturno-historijskih resursa za turizam	Očekivani sektorski ishodi	Do 2020. godine, povećan broj posjeta turista za 5% u odnosu na 2017. godinu	Indikatori sektorskog cilja	•Broj posjeta turista
PROGRAM 1.3.1. Podrška kulturno-historijskom i eko turizmu					
1.3.1. Program	P 1.3.1.1 Muzej 505	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, očuvani ratni predmeti i dokumentacija u prostoru Muzeja 505.i promovisani preko Turističke zajednice USK i web stranice općine 		300.000 KM	300.000 KM
	P 1.3.1.2 Eko-park Bužim	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine postignuto zadovoljstvo posjetilaca Eko parka na nivou prosječne ocjene 4 	4.000 KM		4.000 KM
	P 1.3.1.3 Projekat Stari grad Bužim - uređenje	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, uređeni Stari grad kao zaštićeni nacionalni spomenik promovisan preko Turističke zajednice USK i web stranice općine 	21.000 KM	79.000 KM	100.000 KM
	P 1.3.1.4 Rekonstrukcija Stare drvene džamije	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, rekonstruisana Stara džamija kao zaštićeni nacionalni spomenik promovisana preko Turističke zajednice USK i web stranice općine 	21.000 KM	79.000 KM	100.000 KM
	P 1.3.1.5 Uređenje izletišta Svetinja	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, redovno mjesečno održavano/čišćeno 850 m2 funkcionalno uređenog izletišta Svetinja 	20.000 KM		20.000 KM
UKUPNO ZA EKONOMSKI SEKTOR			635.000 KM	2.550.000 KM	3.185.000 KM

2. Strateški cilj	2. Poboľšati kvalitet života u lokalnoj zajednici				
2.1. Sektorski cilj	2.1. Poboľšati dostupnost i kvalitet sportskih i kulturnih sadržaja i infrastrukture	Očekivani sektorski ishodi	Do 2020. godine, povećan broj posjetilaca kulturnih manifestacija/sadržaja za 10% u odnosu na 2016. godinu	Indikatori sektorskog cilja	<ul style="list-style-type: none"> • Broj posjetilaca kulturnih manifestacijama
			Do 2020. godine, povećan broj posjetilaca sportskih manifestacija/sadržaja za 10% u odnosu na 2016. godinu		<ul style="list-style-type: none"> • Broj posjetilaca sportskih manifestacijama
2.1.1. Program	PROGRAM 2.1.1. Unaprijeđenje infrastrukture i sadržaja iz oblasti kulture i sporta				
	P 2.1.1.1. Završetak izgradnje sportske dvorane u Bužimu	<ul style="list-style-type: none"> • Do 2020. godine, u sportskoj dvorani održano min 10 različitih manifestacija i sadržaja u prosjeku godišnje 		1.000.000 KM	1.000.000 KM
	P 2.1.1.2. Izgradnja Doma kulture u Bužimu	<ul style="list-style-type: none"> • Do 2020. godine održano min 100 kulturnih manifestacija u Domu kulture u Bužimu 	54.000 KM	127.175 KM	181.175 KM
2.2. Sektorski cilj	2.2. Unaprijediti pristup obrazovanju i položaj socijalno ugroženih kategorija u društvu	Očekivani sektorski ishodi	Do 2020. godine u Centar za djecu bez roditeljskog staranja zbrinuta sva djeca (100%) bez roditeljskog staranja	Indikatori sektorskog cilja	<ul style="list-style-type: none"> • Broj djece bez roditeljskog staranja smještene u Centru /ukupan broj djece bez roditeljskog staranja
			Do 2020. godine broj socijalno ugroženih osoba obuhvaćenih programima resocijalizacije smanjen za najmanje 10% u odnosu na 2015. godinu		<ul style="list-style-type: none"> • Broj socijalno ugroženih stanovnika evidentiranih za program
			U 2020. godini povećan broj upisa djece u srednje škole za 5% u odnosu na 2016. godinu		<ul style="list-style-type: none"> • Broj upisane djece sa područja općine u srednje škole

PROGRAM 2.2.1. Podrška socijalno ugroženim kategorijama					
2.3.1. Program	2.2.1.1 Uspostavljanje centra za djecu bez roditeljskog staranja	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, za zbrinjavanje djece bez roditeljskog staranja smanjeni troškovi za 70 % u odnosu na troškove u 2016. godini prije izgradnje centra 		100.000 KM	100.000 KM
	2.2.1.2 Podrška socijalno ugroženim osobama	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine povećan iznos isplaćene pomoći socijalno ugroženim grupama za 20% u odnosu na 2015. godinu Do 2020. godine funkcionalnim programom podrške socijalno ugroženim osobama na teritoriji općineobuhvaćeno najmanje 190 osoba godišnje 	28.000 KM		28.000 KM
	2.2.1.3 Subvencioniranje javnog prijevoza učenika	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, sva srednjoškolska djeca iz socijalno ugroženih porodica imaju organiziran javni prijevoz 	15.000 KM	15.000 KM	30.000 KM
	2.2.1.4 Inkluzivna nastava - subvencioniranje troškova za djecu sa poteškoćama u razvoju	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, 80% djece sa poteškoćama u razvoju uključeno u program inkluzivne nastave 	40.000 KM		40.000 KM
2.3. Sektorski cilj	2.3. Modernizirati lokalnu putnu infrastrukturu i javnu rasvjetu	Očekivani sektorski ishodi	Do 2020. godine, povećano zadovoljstvo građana javnom putnom infrastrukturom i javnom rasvjetom za min 2 ocjene u odnosu na stanje prije rekonstrukcije	Indikatori sektorskog cilja	Razlika prosječnih ocjena zadovoljstva javnom putnom infrastrukturom i javnom rasvjetom poslije i prije rekonstrukcije i sanacije

PROGRAM 2.3.1. Unaprijeđenje putne infrastrukture i rasvjete					
2.3.1. Program	P 2.3.1.1. Izgradnja javne rasvjete u urbanim područjima	<ul style="list-style-type: none"> Redovno održavanje nove javne rasvjete u funkciji od 2018. godine 	60.000 KM		60.000 KM
	P 2.3.1.2. Izgradnja zaobilaznice – II faza	<ul style="list-style-type: none"> Skraćeno vrijeme za prolazak dionice kroz centar općine korištenjem zaobilaznice za 50% 		300.000 KM	300.000 KM
	P 2.3.1.3. Projekti izgradnje lokalnih puteva i mostova	<ul style="list-style-type: none"> Skraćeno vrijeme prolaska kroz područje općine za 40% 	600.000 KM	1.300.000 KM	1.900.000 KM
	P 2.3.1.4. Sanacija nekategorisanih puteva i ulica	<ul style="list-style-type: none"> Skraćeno vrijeme prolaska kroz područje općine za 40% 	600.000 KM	1.300.000 KM	1.900.000 KM
UKUPNO DRUŠTVENI SEKTOR			1.397.000 KM	4.142.175 KM	5.539.175 KM
3. Strateški cilj	3. Smanjiti negativne uticaje na okoliš i uspostaviti efikasan sistem zaštite prirodnih resursa i stanovništva				
3.1. Sektorski cilj	3.1. Unaprijediti javne komunalne usluge i upravljanje otpadom	Očekivani sektorski ishodi	Do kraja 2020. godine obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje redovno kontrolisanom i bakteriološki i hemijski potpuno ispravnom vodom za piće za 50% domaćinstava i drugih korisnika sa područja općine Povećana količina prikupljenog otpada kroz javni sistem prikupljanja otpada za 2 % u odnosu na 2016. godinu	Indikatori sektorskog cilja	Broj korisnika kontinuiranog i kontrolisanog snabdjevanja iz vodovodne mreže na području općine Količina prikupljenog otpada
3.1.1. Program	PROGRAM 3.1.1 Unaprijeđenje sistema vodosnabdijevanja				
	P 3.1.1.1. Izgradnja sekundarne mreže i rezervara Konjodor-PIVNICE	<ul style="list-style-type: none"> Do kraja 2020. godine, obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje bez redukcija za min 2000 stanovnika iz izvorišta Pivnice 	200.000 KM	800.000 KM	1.000.000 KM

		te izvršeno povezivanje izvorišta sa gradskim vodovodnim sistemom			
	P 3.1.1.2 Izgradnja bazena za vodovod Jusufovići	<ul style="list-style-type: none"> Do kraja 2020. godine, obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje bez redukcija za 500 stanovnika na području MZ Jusufovići i MZ Elkasova Rijeka, sve do Baltića 	22.500 KM	52.500 KM	75.000 KM
	PROGRAM 3.1.2. Unaprijeđenje sistema upravljanja otpadom				
3.1.2. Program	P 3.1.2.1 Privremeno odlagalište (Održivo upravljanje otpadom)	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine 100% područja opštine pokriveno organizovanim odvozom otpada 	10.000 KM	70.850 KM	80.850 KM
	P 3.1.2.2 Sanacija divljih deponija	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine na saniranim divljim deponijama nisu zabilježena nova odlaganja otpada 		30.000 KM	30.000 KM
3.2. Sektorski cilj	3.2. Uspostaviti efikasan sistem sigurnosti građana i prevencije i zaštite od prirodnih i drugih nesreća	Očekivani sektorski ishodi	Do 2020. godine, smanjene prijavljene štete od posljedica prirodnih i drugih nesreća za 20% u odnosu na 2016. godinu	Indikatori sektorskog cilja	Iznos prijavljenih šteta od posljedica prirodnih i drugih nesreća
			Do 2017. godine nema zabilježenih minskih nesreća na očišćenom području od mina		Broj minskih nesreća na očišćenim lokacijama
			Do 2020. godine, smanjeni troškovi za grijanje u objektima koji su primijenili EE za min 20%		Iznos troškova za grijanje objekata na kojima su provedene EE mjere

3.3.1. Program	PROGRAM 3.2.1. Smanjenje rizika od katastrofa				
P 3.2.1.1. Izvođenje radova po projektnoj dokumentaciji – regulacija rijeke Bužimnice – FAZA I	<ul style="list-style-type: none"> • Na području uređenog dijela korita rijeke Bužimnice, nema zabilježenih poplava do 2020. godine 		145.000 KM	145.000 KM	
P 3.2.1.2. Deminiranje	<ul style="list-style-type: none"> • Do 2020. godine deminirano područje Latinovac 2 privedeno namjeni: 80 % šumskog i 20% zemljišta za vikend naselja i turističku ponudu • Do 2020. godine deminirana područja na lokaciji Ravne njive privedena namjeni: 20% šumskog i 80% poljoprivrednog zemljišta • Do 2020. godine deminirana područja na lokaciji Radoč privedena namjeni: 40% poljoprivrednog zemljišta i 60% zemljišta za gradnju 	47.004 KM	157.330 KM	204.334 KM	
P 3.2.1.3 Završetak opremanja Vatrogasnog doma i jačanje kapaciteta Vatrogasne jedinice	<ul style="list-style-type: none"> • Do 2020. godine, povećana efikasnost reagovanja vatrogasne službe skraćanjem vremena reagovanja od prijave do dolaska na požarište za 50 % u odnosu na 2016. godinu 	77.000 KM	133.000 KM	210.000 KM	
P 3.3.1.4 Nabavka i instaliranje sistema za uzbunjivanje stanovništva III faza	<ul style="list-style-type: none"> • Povećana brzina obavještanja i upozoravanja građana na opasnost za 50 % 	24.000 KM	16.000 KM	40.000 KM	

- Stanovništvo općine Bužim čuje signal sirene za uzbunjivanje stanovništva na

		70 % teritorije			
	P 3.2.1.5. Rekonstrukcija OŠ u Konjodoru - zamjena stolarije i fasade	<ul style="list-style-type: none"> Smanjen utrošak konvencionalnih energenata (lož ulja) za 20 % za zagrijavanje OŠ u Konjodoru 	49.500 KM	100.500 KM	150.000 KM
UKUPNO ZA SEKTOR ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE			430.004 KM	1.505.180 KM	1.935.184 KM

Prilog 2: Tabele varijabli za praćenje indikatora revidirane Strategije 2017.-2019

DEFINICIJA VARIJABLI ZA PRAĆENJE INDIKATORA

Napomena: Nedostajući podaci za 2016. godinu u tabeli varijabli za praćenje indikatora će biti popunjeni po objavljivanju izvještaja i publikacija iz kojih se preuzimaju podaci, a najkasnije do 30.06.2017. godine.

Ekonomski sektor

Naziv indikatora		Tip	Definicija		Vremenski okvir praćenja		Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor verifikacije									
STRATEŠKI CILJ 1 Unaprijediti tržišnu orijentaciju lokalne privrede uz racionalno korištenje resursa																
Iznos poreskih prihoda po glavi stanovnika						Osnovni	Ukupan iznos poreskih prihoda po glavi stanovnika				2015-2020		Socioekonomski pokazatelji po općinama u FBiH – godišnji bilten FZZPR			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		2018	2019	2020
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	36						
Broj zaposlenih						Osnovni	Broj osoba evidentiranih kao zaposlene osobe u poreskoj upravi				2015-2020		Godišnji statistički bilten – Unsko-sanski kanton u brojkama			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		2018	2019	2020
*	*	*	*	*	*	1378	1181	1138	1197	1228						
Broj nezaposlenih						Osnovni	Broj osoba evidentiranih kao nezaposlene osobe na evidenciji Biroa za zapošljavanje				2015-2020		Godišnji statistički bilten – Unsko-sanski kanton u brojkama			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		2018	2019	2020
*	*	*	*	*	*	3035	3596	3884	3989	4195						
SEKTORSKI CILJ 1.1 Intenzivirati poljoprivrednu proizvodnju zasnovanu na prirodnim resursima i tržišnoj orijentaciji																
Broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava						Osnovni	Broj poljoprivrednih gazdinstava koja su izvršila proces registracije				2015-2020		Evidencija resorne službe JLS			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		2018	2019	2020
*	*	*	*	*	*	29,3	33,9	38,3	42	47,1	51,9					
Iznos prihoda od poljoprivrede						Osnovni	Ukupan ostvareni prihod od prodaje poljoprivrednih proizvoda koji ostvare				2016-2020		Evidencija resorne službe JLS			

Naziv indikatora						Tip	Definicija					Vremenski okvir praćenja		Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor verifikacije			
							registrovana poljoprivredna gazdinstva										
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016		2017		2018	2019	2020
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	9.113.090 KM						
Projekat 1.1.1.1 Podrška poljoprivrednoj proizvodnji (poticaji)																	
Najmanje 135 poljoprivrednika godišnje ostvarilo podsticaje prema kriterijima definisanim u Programu podrške (poticaja)						Izlaz	Po projektu					2017-2020		Evidencija resorne službe JLS			
Količine prinosa poljoprivrednih proizvoda korisnika podrške						Ishod	Računaju se količine proizvedenih poljoprivrednih proizvoda od strane korisnika poticaja na teritoriji općine Bužim					2017-2020		Evidencija resorne službe JLS			
Projekat 1.1.1.2. Podizanje novih zasada maline																	
Površine u ha novih zasada maline i broj novih proizvođača malina						Izlaz	Po projektu					2018-2020		Izveštaj implementatora			
Količine prinosa maline						Ishod	Računaju se proizvedene količine maline strane poljoprivrednika na teritoriji općine Bužim					2018-2020		Evidencija resorne službe JLS			
SEKTORSKI CILJ 1.2 Unaprijediti okruženje za razvoj male privrede i investicije																	
Broj preduzeća na 1000 stanovnika						Osnovni	Ukupan broj registrovanih preduzeća na 1000 stanovnika					2015-2020		Zvanični statistički godišnji bilten USK u brojkama, Federalni zavod za statistiku			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016		2017		2018	2019	2020
*	*	*	*	*	*	25	24,5	24,7	26,1	25,8							
Broj novih zaposlenih u proizvodnom sektoru						Osnovni	Ukupan broj novih zaposlenih u proizvodnom sektoru, kod preduzeća korisnika podrške					2017-2020		Evidencija relevantne službe JLS			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016		2017		2018	2019	2020
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*						
Broj novih investitora						Osnovni	Broj novih preduzeća ili individualnih investitora u lokacije poslovnih zona i druge investicijske lokacije na području općine					2017-2020		Evidencija relevantne službe JLS Podaci vlasnika privatnih poslovnih zona			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016		2017		2018	2019	2020

Strategija integriranog razvoja općine Bužim 2011-2020 / revidirana za period 2017-2020

Naziv indikatora						Tip	Definicija					Vremenski okvir praćenja		Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije		
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*				
Broj posjeta turista						Osnovni	Broj posjeta turista turističkim sadržajima na području općine					2017-2020		Evidencija relevantne službe JLS		
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*					
Projekat 1.2.1.1 Privredni savjet – Jačanje kapaciteta udruženja privrednika																
Inicirano uspostavljanje Privrednog savjeta						Izlaz	Po planu projekta					2017		Izvještaj Privrednog savjeta		
Donesena odluka/rješenje o imenovanju privrednog savjeta						Izlaz	Po planu projekta					2017		Izvještaj Privrednog savjeta		
Uspostavljen program rada Privrednog savjeta						Izlaz	Po planu projekta					2017		Izvještaj Privrednog savjeta		
Broj sastanaka Privrednog savjeta						Ishod	Broj redovnih polugodišnjih sastanaka Privrednog savjeta					2017-2020		Izvještaj Privrednog savjeta		
Broj inicijativa kroz ojačan javno-privatni dijalog						Ishod	Broj pokrenutih inicijativa od strane Privrednog savjeta					2017-2020		Izvještaj relevantne službe JLS		
Projekat 1.2.1.2. Izrada regulacionog plana Sjever (uključujući Poslovnu zonu Varoška Rijeka)																
Izrađen regulacioni plan Sjever						Izlaz	Po planu projekta					2017		Izvještaj implementatora		
Objavljen Regulacioni plan i dostupne informacije o investicionim lokacijama u zoni Sjever uključujući Poslovnu zonu Varoška Rijeka						Izlaz	Po planu projekta					2017-2018		Izvještaj implementatora		
Broj poduzetnika koji su tražili informacije o investicionim lokacijama u zoni Sjever						Ishod	Ukupan broj poduzetnika koji su tražili informacije od relevantne službe Općine o investicionim lokacijama u zoni Sjever					2017-2020		Izvještaj relevantne službe JLS		
Broj izdatih građevinskih dozvola u zoni Sjever u skladu sa Regulacionim planom						Ishod	Ukupan broj izdatih građevinskih dozvola investitorima u zoni Sjever					2017-2020		Izvještaj relevantne službe JLS		
Projekat 1.2.1.3. Izrada urbanističkog plana																
Izrađen Urbanistički plan gradskog središta (Trg Alije Izetbegovića)						Izlaz	Po planu projekta					2017		Izvještaj implementatora		
Urbanistički plan učinjen dostupnim za sve potencijalne zainteresovane investitore i publikovan na web stranici općine						Ishod	Ukupna vrijednost proizvodnje kod svih korisnika podrške					2017		Izvještaj relevantne službe JLS		
Projekat 1.2.1.4. Podrška zapošljavanju u proizvodnim djelatnostima																
Broj privrednika godišnje koji su ostvarili poticaje prema kriterijima definisanim u Programu podrške						Izlaz	Po planu projekta					2017-2020		Izvještaj implementatora		

Naziv indikatora						Tip	Definicija					Vremenski okvir praćenja		Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor verifikacije		
(poticaja)																
Broj privrednika korisnika poticaja za zapošljavanje koji su ispunili sve obaveze preuzete po ugovoru o poticajima za zapošljavanje						Ishod	Po planu projekta					2017-2020		Izveštaj relevantne službe JLS i Izveštaj implementatora		
SEKTORSKI CILJ 1.3 Poboljšati ekonomsku valorizaciju prirodnih i kulturno-historijskih resursa za turizam																
Broj posjeta turista						Osnovni	Broj posjeta turista turističkim sadržajima na području općine					2017-2020		Evidencija relevantne službe JLS/agencije		
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*					
P 1.3.1.1 Muzej 505																
Obezbjeđen i uređen prostor za Muzej 505. viteške brigade						Izlaz	Po planu projekta					2017-2020		Izveštaj implementatora		
Očuvani ratnih predmeti i dokumentacija u prostoru Muzeja 505.i promotivne aktivnosti preko Turističke zajednice USK i web stranice općine						Ishod	Promotivne aktivnosti preko TZ USK i Općine za promociju Muzeja					2017-2020		Izveštaj implementatora Izveštaj TZ USK		
P 1.3.1.2 Eko-park Bužim																
Postavljene klupe za odmor						Izlaz	Po planu projekta					2018-2020		Izveštaj implementatora		
Uređene pješačke staze						Izlaz	Po planu projekta					2018-2020		Izveštaj implementatora		
Izgrađena kuća za odmor						Izlaz	Po planu projekta					2018-2020		Izveštaj implementatora		
Zadovoljstvo posjetilaca Eko parka						Ishod	Prosječne ocjene zadovoljstva posjetilaca Eko parka iz sprovedene ankete, sa ocjenama zadovoljstva prije i poslije uređenja i izračunata razlika između prosječnih ocjena prije i poslije					2020		Izveštaj implementatora		
Projekat 1.3.1.3 Projekat Stari grad Bužim - uređenje																
Izvršeni radovi na uređenju Starog grada						Izlaz	Po planu projekta					2018-2020		Izveštaj implementatora		
Uređeni Stari grad kao zaštićeni nacionalni spomenik promovisan preko Turističke zajednice USK i web stranice općine						Ishod	Promotivne aktivnosti preko TZ USK i Općine za promociju uređenog nacionalog spomenika Starog grada Bužim					2018-2020		Izveštaj implementatora Izveštaj TZ USK		
Projekat 1.3.1.4 Rekonstrukcija Stare drvene džamije																
Izvršena rekonstrukcija objekta Stare drvene						Izlaz	Po planu projekta					2018-2020		Izveštaj implementatora		

Naziv indikatora	Tip	Definicija	Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije
džamije				
Rekonstruisana Stara džamija kao zaštićeni nacionalni spomenik promovisana preko Turističke zajednice USK i web stranice općine	Ishod	Ponuda lokalne turističke zajednice za posjetu Bos. Petrovcu i obilazak turističkih kulturno-istorijskih spomenika koja sadrži ovaj objekat	2018-2020	Izveštaj implementatora Izveštaj TZ USK
Projekat 1.3.1.5 Uređenje izletišta Svetinja				
Izvršeno uređenje zelenih i drugih površina na izletištu	Izlaz	Po planu projekta	2017-2020	Izveštaj implementatora
Postavljene klupe za odmor	Izlaz	Po planu projekta	2017-2020	Izveštaj implementatora
Uređena pješačke staze	Izlaz	Po planu projekta	2017-2020	Izveštaj implementatora
Održavano/čišćeno uređeno izletišta Svetinja	Ishod	Redovno mjesečno održavanje 850 m2 funkcionalno uređenog izletišta Svetinja	2018-2020	Izveštaj implementatora

Društveni sektor

Naziv indikatora	Tip	Definicija	Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije											
STRATEŠKI CILJ 2 Poboľjšati kvalitet života u lokalnoj zajednici															
Broj članova sportskih udruženaj i sekcija	Osnovni	Broj osoba koje su učlanjene u različita udruženja/klubove u oblasti sporta	2016-2020	Izveštaji i informacije sportskih udruženja i klubova, Evidencija relevantne službe JLS											
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	19				
Broj članova kulturnih udruženja i sekcija	Osnovni	Broj osoba koje su učlanjene u različite institucije, organizacije i udruženja koja djeluju u oblasti kulture	2016-2020	Izveštaji i informacije Doma za kulturu i udruženja u oblasti kulture, Evidencija relevantne službe JLS											
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	200				
Broj iseljenih stanovnika	Pomoćni	Broj osoba sa stalnim ili privremenim mjestom boravka na području općine	2016-2020	Izveštaj CIPS-a											
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
											2016				

Naziv indikatora						Tip	Definicija					Vremenski okvir praćenja		Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije		
*	*	*	*	*	*						215					
SEKTORSKI CILJ 2.1 Unaprijediti ponudu kulturnih i sportskih sadržaja																
Broj posjetilaca kulturnih manifestacija i sadržaja						Osnovni	Broj izdatih/prodatih karti za kulturne manifestacije i sadržaje ili broj osoba koje su pratile/posjetile kulturne manifestacije ili sadržaje ako je ulaz slobodan (prema procjeni organizatora kulturnih manifestacija i sadržaja) na godišnjem nivou					2016-2020		Izveštaji organizatora kulturnih manifestacija i sadržaja održanih na području općine		
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		2018	2019	2020
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*						
Broj posjetilaca sportsko-rekreativnih manifestacija i sadržaja						Osnovni	Broj izdatih/prodatih karti za sportsko-rekreativne manifestacije i sadržaje ili broj osoba koje su pratile/posjetile sportske manifestacije ili sadržaje ako je ulaz slobodan (prema procjeni organizatora kulturnih manifestacija i sadržaja) na godišnjem nivou					2016-2020		Izveštaji organizatora sportsko-rekreativnih manifestacija i sadržaja održanih na području općine		
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		2018	2019	2020
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*						
Projekat 2.1.1.1. Završetak izgradnje sportske dvorane u Bužimu																
Završeni radovi na izgradnji sportske dvorane u Bužimu						Izlaz	Po planu projekta					2017		Izveštaj implementatora		
Opremljen objekat neophodnom opremom						Izlaz	Po planu projekta					2017		Izveštaj implementatora		
Broj održanih sportskih manifestacija i sadržaja u Sportskoj dvorani						Ishod	Broj održanih sportskih manifestacija i sadržaja godišnje					2017-2020		Izveštaj Sportske dvorane		
Projekat 2.1.1.2. Izgradnja Doma kulture Bužim																
Izgrađen prostor površine 188,20 m2						Izlaz	Po planu projekta					2018		Izveštaj implementatora		
Izgrađena kotlovnica i uspostaviti centralno grijanje						Izlaz	Po planu projekta					2018		Izveštaj implementatora		
Broj održanih kulturnih manifestacija i sadržaja u						Ishod	Broj održanih kulturnih manifestacija i					2018-2020		Izveštaj Doma za kulturu		

Naziv indikatora						Tip	Definicija	Vremenski okvir praćenja				Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije			
Domu kulture							sadržaja godišnje								
SEKTORSKI CILJ 2.2 Unaprijediti pristup obrazovanju i položaj socijalno ugroženih kategorija u društvu															
Broj djece zbrinute u Domu za nezbrinutu djecu						Osnovni	Broj djece bez roditeljskog staranja koji je zbrinut putem Centra za socijalni rad u Domu za nezbrinutu djecu i izračunava se procenat u odnosu na ukupan broj nezbrinute djece na evidenciji (%)	2017-2020				Centar za socijalni rad			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*				
Broj djece bez roditeljskog staranja						Pomoćni	Ukupan broj djece bez roditeljskog staranja na području općine	2017-2020				Centar za socijalni rad			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
*	*	*	*	*	*	31	27	32	37	41					
Broj socijalno ugroženih stanovnika evidentiranih za program resocijalizacije						Osnovni	Broj socijalno ugroženih stanovnika koji su evidentirani kao korisnici podrške/pomoći za socijalno ugrožene grupe stanovnika	2016-2020				Izveštaji škola			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
*	*	*	*	*	*										
Broj upisanih učenika u osnovne i srednje škole						Osnovni	Broj učenika sa područja općine koji pohađaju osnovnu i srednju školu	2016-2020				Izveštaji škola			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
*	*	*	*	*	*					2553					
Projekat 2.2.1.1 Uspostavljanje centra za djecu bez roditeljskog staranja															
Izvršena adaptacija objekta na Brigovima prema urađenom projektnom zadatku i objekat stavljen u funkciju za smještaj djece bez roditeljskog staranja						Izlaz	Po projektu	2017-2018				Izveštaj implementatora			
Uposleno i educirano 3 stručnih radnika od strane SPŽZ-a za rad u Centru za djecu bez roditeljskog staranja						Izlaz	Po projektu	2018				Izveštaj implementatora			
Troškovi za zbrinjavanje djece bez roditeljskog staranja						Ishod	Broj terenskih posjeta koje je obavio Centar za socijalni rad osobama u stanju socijalne potrebe u cilju pružanja pomoći	2016-2020				Izveštaj Centra za djecu bez roditeljskog staranja			

Naziv indikatora	Tip	Definicija	Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije
Projekat 2.2.1.2 Podrška socijalno ugroženim osobama				
Formirana kvalitetna baza podataka osoba u stanju socijalne potrebe	Izlaz	Po projektu	2017	Izveštaj implementatora
Pripremljen program podrške osobama u stanju socijalne potrebne	Izlaz	Po projektu	2017	Izveštaj implementatora
Iznos isplaćene pomoći socijalno ugroženim grupama	Ishod	Ukupan iznos isplaćenih raznih vidova novčane pomoći stanovnicima u stanju socijalne potrebe	2017-2020	Izveštaj Centra za socijalni rad
Broj obuhvaćenih osoba funkcionalnim programom podrške socijalno ugroženim osobama	Ishod	Ukupan broj socijalno ugroženih osoba koji su obuhvaćeni programom podrške	2017-2020	Izveštaj Centra za socijalni rad
Projekat 2.2.1.3 Subvencioniranje javnog prevoza učenika				
Izrađen pravilnik za subvencioniranje javnog prevoza za djecu sredjoškolskog uzrasta i sredstva za subvencije osigurana iz budžeta	Izlaz	Po projektu	2017	Izveštaj implementatora
Postignut sporazum sa javnim prevoznikom	Izlaz	Po projektu	2017	Izveštaj implementatora
Broj srednjoškolske djece iz socijalno ugroženih porodica za koje je organiziran javni prijevoz	Ishod	Ukupan broj djece upisane u srednje škole čije su porodice iz grupe socijalno ugroženih, a koji koriste subvencije za prijevoz	2017-2020	Izveštaj Centra za socijalni rad Evidencija relevantne službe JLS
Projekat 2.2.1.4 Inkluzivna nastava - subvencioniranje troškova za djecu sa poteškoćama u razvoju				
Uključeno min 80% djece sa poteškoćama u razvoju u organizovanje inkluzivne nastave	Izlaz	Po projektu	2017-2020	Izveštaj implementatora
Potpisan ugovor sa prevoznikom za preuzimanje djece, prevoz do škole i nazad do kuće	Izlaz	Po projektu	2017-2020	Izveštaj implementatora
Potpisan sporazum svih relevantnih aktera i obezbjeđen fond za subvencioniranje prevoza djece za inkluzivnu nastavu	Izlaz	Po projektu	2017-2020	Izveštaj implementatora
Broj djece sa poteškoćama u razvoju uključenih u program inkluzivne nastave	Ishod	Ukupan broj djece sa posebnim potrebama koja učestvuju u programu inkluzivne nastave uz subvencije	2017-2020	Izveštaj Centra za socijalni rad Evidencija relevantne službe JLS
SEKTORSKI CILJ 2.3 Modernizirati lokalnu putnu infrastrukturu i javnu rasvjetu				
Prosječna ocjena zadovoljstva građana zadovoljstvo građana javnom putnom infrastrukturom i javnom rasvjetom	Osnovni	Prosječna ocjena nivoa zadovoljstva građana kvalitetom javne putne infrastrukture i rasvjete (na Likertovoj	2020	Izveštaj o rezultatima analize anketa sa ocjenama građana

Naziv indikatora						Tip	Definicija					Vremenski okvir praćenja		Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije		
							skali od 1 do 5), koja se izračunava na osnovu analize rezultata odgovora iz ankete provedene na uzorku građana iz MZ u kojima su realizovane intervencije na infrastrukturi, a u kojoj korisnici daju ocjenu za zadovoljstvo prije i ocjenu za zadovoljstvo poslije intervencija iz strategije, a izračunava se razlika između prosječnih ocjena. (Ukoliko postoje resursi, anketu za ocjenu zadovoljstva prije intervencija uraditi u 2017.)									
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*		
Projekat 2.3.1.1 Izgradnja javne rasvjete u urbanim područjima																
Postavljena nova rasvjeta na postojećim AB stubovima (150 rasvjetnih tijela)						Izlaz	Po planu projekta					2017-2020		Izveštaj izvođača		
Uspostavljen sistem redovnog i ekonomičnog održavanja nove javne rasvjete						Izlaz	Po planu projekta					2017-2020		Izveštaj izvođača		
Održavana nova javna rasvjeta u funkciji od 2018. godine						Ishod	Održavanje javne rasvjete ispravnom, redovan popravak kvarova					2018-2020		Izveštaj izvođača, Evidencija relevantne službe JLS		
Projekat 2.3.1.2. Izgradnja zaobilaznice – II faza																
Izrađeno 500 m zaobilaznice u fazi II						Izlaz	Po planu projekta					2018		Izveštaj izvođača		
Smanjenje vremena za prolazak dionice kroz centar općine korištenjem zaobilaznice						Ishod	Ušteda u vremenu, izrađena u % smanjenja utroška vremena potrebnog za prelazak preko ove dionice koristeći zaobilaznicu i kada se ona ne koristi					2020		Izveštaj izvođača		
Projekat 2.3.1.3. Projekti izgradnje lokalnih puteva i mostova																
Izvršena rekonstrukcija i modernizacija lokalnih putava u dužini od 2,50 km						Izlaz	Po planu projekta					2017-2020		Izveštaj izvođača		
Skraćenje vremena prolaska kroz područje općine						Ishod	Ušteda u vremenu, izrađena u % smanjenja utroška vremena potrebnog za prolazak kroz područje općine koristeći istu dionicu, prije i poslije završetka rekonstrukcije puteva					2017-2020		Izveštaj izvođača		

Naziv indikatora	Tip	Definicija	Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije
Projekat 2.3.1.4. Sanacija nekategorisanih puteva i ulica				
Rekonstruisano i modernizovano 2,00 km nekategorisanih lokalnih puteva	Izlaz	Po planu projekta	2017-2020	Izveštaj izvođača
Skraćenje vremena prolaska kroz područje općine	Ishod	Ušteda u vremenu, izrađena u % smanjenja utroška vremena potrebnog za prolazak kroz područje općine koristeći istu dionicu sa nekategorisanim putevima, prije i poslije završetka rekonstrukcije nekategorisanih puteva	2020	Izveštaj izvođača

Sektor okoliša

Naziv indikatora	Tip	Definicija	Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije											
STRATEŠKI CILJ 3 Smanjiti negativne uticaje na okoliš i zaštititi prirodne resurse i stanovništvo															
Procječna ocjena zadovoljstva građana javnim komunalnim uslugama	Osnovni	Prosječna ocjena nivoa zadovoljstva građana kvalitetom javnih komunalnih usluga (na Likertovoj skali od 1 do 5), koja se izračunava na osnovu analize rezultata odgovora iz ankete provedene na uzorku građana iz MZ u kojima su realizovane intervencije na komunalnoj infrastrukturi, a u kojoj korisnici daju ocjenu za zadovoljstvo prije i ocjenu za zadovoljstvo poslije intervencija iz strategije, a izračunava se razlika između prosječnih ocjena. (Ukoliko postoje resursi, anketu za ocjenu zadovoljstva prije intervencija uraditi u 2017.)	2020	Izveštaj o sprovedenoj anketi o zadovoljstvu građana javnim uslugama, prije i poslije intervencija u komunalnoj infrastrukturi											
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020

Naziv indikatora						Tip	Definicija					Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije			
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
Površine izložene rizicima od prirodnih i drugih nesreća						Osnovni	Evidentira se (ili procjenjuje ukoliko nema evidencije) ukupna površina izložena rizicima od prirodnih i drugih nesreća (ugrožena područja) u m ² , a zatim izračunava razlika ugroženih površina u definisanom vremenskom periodu praćenja i izračunava % promjene					2017-2020	Izveštaj relevantne službe JLS za Civilnu zaštitu			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*					
SEKTORSKI CILJ 3.1 Unaprijediti javne komunalne usluge i upravljanje otpadom																
Kvalitet hemijskog i bakteriološkog sastava vode						Osnovni	Mjerenje vrijednosti parametara koji se odnose na hemijski i bakteriološki sastav vode i poređenje sa propisanim vrijednostima uz evidenciju odstupanja, redovno mjesečno					2017-2020	Izveštaji JP Komunalno d.o.o.			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*Podaci u izvještajima					
Broj domaćinstava i drugih korisnika koji imaju pristup kvalitetnoj i kontrolisanoj vodi za piće						Osnovni	Broj domaćinstava i drugih korisnika priključenih na vodovodnu mrežu a koji se kontinuirano snabdijevaju sa kontrolisanom kvalitetnom vodom za piće					2015-2020	Izveštaji JP Komunalno d.o.o.			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
*	*	*	*	*	*					1814						
Broj domaćinstava i drugih (pravnih lica) na području općine						Pomoćni	Broj domaćinstava i drugih korisnika (pravnih lica)					2015-2020	Izveštaji Zavoda za statistiku			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
*	*	*	*	*	*					4397+467						
Količina prikupljenog otpada kroz javni sistem prikupljanja otpada						Osnovni	Ukupna količina prikupljenog otpada kroz javni sistem odnosno od JKP "Komb" Bužim (u m ³)					2016-2020	Izveštaji JP Komunalno d.o.o.			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
*	*	*	*	*	*						4.258 m ³					
Projekat 3.1.1.1. . Izgradnja sekundarne mreže i rezervara Konjodor-PIVNICE																
Izgrađena sekundarna vodovodna mreža i rezervar Pivnice						Izlaz	Po projektu					2017-2020	Izveštaj implementatora			

Naziv indikatora	Tip	Definicija	Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije
u MZ Konjodor				
Povećan broj korisnika priključenih na izvorište za najmanje 20% novih korisnika na izvorišta Pivnice	Izlaz	Po projektu	2017-2020	Izveštaj implementatora
Broj stanovnika koji se snabdijevaju vodom iz izvorišta Pivnice te izvršeno povezivanje izvorišta sa gradskim vodovodnim sistemom	Ishod	Ukupan broj stanovnika na području općine koji se snabdijevaju vodom iz izvorišta Pivnice, uz povezivanje izvorišta u gradski vodovodni sistem	2017-2020	Izveštaji JP Komunalno d.o.o.
Broj dana u godini kontinuiranog snabdijevanja vodom korisnika vodovodnog sistema	Ishod	Ukupan broj dana u godini umanjen za broj eventualnih redukcija vode godišnje iz izvorišta Pivnice	2017-2020	Izveštaji JP Komunalno d.o.o.
Projekat 3.1.1.2. Izgradnja bazena za vodovod Jusufovići				
Izgradnja bazena za vodovod „Jusufovići“ kapaciteta 100m ³	Izlaz	Po projektu	2017	Izveštaj implementatora
Broj korisnika bazena Jusufovići	Izlaz	Po projektu	2017	Izveštaj implementatora
Broj dana kontinuiranog vodosnabdijevanje bez redukcija za 500 stanovnika na području MZ Jusufovići i MZ Elkasova Rijeka, sve do Baltića	Ishod	Ukupan broj dana u godini umanjen za broj eventualnih redukcija vode godišnje na području MZ Jusufovići i MZ Elkasova Rijeka, sve do Baltića	2017-2020	Izveštaji JP Komunalno d.o.o.
Projekat 3.1.2.1. Privremeno odlagalište (Održivo upravljanje otpadom)				
Izrađen Plan za prilagođavanje upravljanje otpadom	Izlaz	Po projektu	2017	Izveštaj implementatora
Ishodovana saglasnost Federalnog ministarstva okoliša i turizma	Izlaz	Po projektu	2017-2018	Izveštaj implementatora
Izrađen generalni sporazum između tri općine	Izlaz	Po projektu	2017-2018	Izveštaj implementatora
Izgradnja regionalnog centra za upravljanje otpadom	Izlaz	Po projektu	2018	Izveštaj implementatora
Pokrivenost područja općine organizovanim odvozom otpada	Ishod	Procenat od ukupne površine općine koji čine područja pokrivena odvozom otpada	2020	Izveštaji JP Komunalno d.o.o.
Projekat 3.1.2.2. Sanacija divljih deponija				
Uklonjen otpad sa 20 divljih deponija	Izlaz	Po planu projekta	2017-2020	Izveštaji JP Komunalno d.o.o.
Uspostavljen sistem redovnog praćenja stanja (uključujući inspeksijski nadzor) na saniranim divljim deponijama	Izlaz	Po planu projekta	2017-2020	Izveštaji JP Komunalno d.o.o. Izveštaj relevantne inspekcije
Broj zabilježenih novih odlaganja otpada na saniranim divljim deponijama	Ishod	Ukupan broj zabilježenih pojava ponovnog nepropisnog odlaganja otpada na saniranim lokacijama divljih deponija	2017-2020	Izveštaji JP Komunalno d.o.o.

Naziv indikatora											Tip	Definicija					Vremenski okvir praćenja		Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije			
SEKTORSKI CILJ 3.2 Uspostaviti efikasan sistem sigurnosti građana i zaštite od prirodnih i drugih nesreća																						
Iznos procijenjenih šteta od posljedica prirodnih i drugih nesreća											Osnovni	Procijenjena vrijednost prijavljenih šteta koje su posljedica poplava, klizišta, požara ili drugih nesreća na područjima općine, a na kojima su provedene mjere zaštite					2017-2020		Izveštaji Civilne zaštite			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020							
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*											
Broj zabilježenih minskih nesreća na očišćenom području od mina											Osnovni	Ukupan broj evidentiranih minskih nesreća koje su zabilježene na području na kojem je provedeno čišćenje od zagađenja minama					2017-2020		Izveštaji JP Komunalno d.o.o.			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020							
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*											
Iznos troškova za grijanje u objektima koji su primijenili EE											Osnovni	Iznos troškova za grijanje objekata pravnih subjekata na čijim je objektima provedena mjera EE kao rezultat strategije					2017-2020		Informacija od pravnih subjekata na čijim je objektima provedena mjera EE			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020							
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*											
Projekat 3.2.1.1. Izvođenje radova po projektnoj dokumentaciji –regulacija rijeke Bužimnice – FAZA I																						
Očišćeno 2 km korita rijeke Bužimnice na potezu Bužim-Varoška Rijeka											Izlaz	Po projektu					2018-2020		Izveštaj implementatora			
Urađeno zacjevljenje 120 m ² novog korita rijeke Bužimnica na lokalitetu centar											Izlaz	Po projektu					2018-2020		Izveštaj implementatora			
Procenat zaštićenog područja općine od poplava											Ishod	Ukupan broj poplava na području na kojem je provedena intervencija uređenja korita rijeke					2018-2020		Izveštaji Civilne zaštite			
Projekat 3.2.1.2. Deminiranje																						
Očišćeno 57.530,13 m ² površine zagađene minama na lokaciji Latinovac 2											Izlaz	Po projektu					2017-2020		Izveštaj implementatora			
Očišćeno 56.886,47 m ² površine zagađene minama na lokaciji Ravne njive											Izlaz	Po projektu					2017-2020		Izveštaj implementatora			
Očišćeno 13.292,00 m ² površine zagađene minama na lokaciji Radoč											Izlaz	Po projektu					2017-2020		Izveštaj implementatora			
Deminirano područje Latinovac 2 privedeno namjeni: 80											Ishod	Ukupna površina deminiranog područja koja je					2017-2020		Izveštaji relevantne službe JLS			

Naziv indikatora	Tip	Definicija	Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije
% šumskog i 20% zemljišta za vikend naselja i turističku ponudu		privedena namjeni šumskog zemljišta u odnosu na ukupnu deminiranu površinu i ukupna površina deminiranog područja koja je privedena namjeni za izgradnju vikend naselja i turističku ponudu u odnosu na ukupnu deminiranu površinu		
Deminirano područje na lokaciji Ravne njive privedena namjeni: 20% šumskog i 80% poljoprivrednog zemljišta	Ishod	Ukupna površina deminiranog područja koja je privedena namjeni šumskog zemljišta u odnosu na ukupnu deminiranu površinu i ukupna površina deminiranog područja koja je privedena namjeni za poljoprivredu u odnosu na ukupnu deminiranu površinu	2017-2020	Izveštaji relevantne službe JLS
Deminirano područje na lokaciji Radoč privedeno namjeni: 40% poljoprivrednog zemljišta i 60% zemljišta za gradnju	Ishod	Ukupna površina deminiranog područja koja je privedena namjeni poljoprivrednog zemljišta u odnosu na ukupnu deminiranu površinu i ukupna površina deminiranog područja koja je privedena namjeni zemljišta za gradnju u odnosu na ukupnu deminiranu površinu	2017-2020	Izveštaji relevantne službe JLS
Projekat 3.2.1.3. Završetak opremanja Vatrogasnog doma i jačanje kapaciteta Vatrogasne jedinice				
Stvoreni tehnički uslovi za rad Vatrogasne jedinice (prostorije za dežurstvo, IT oprema, 2 nova uposlenika)	Izlaz	Po projektu	2017-2020	Izveštaj implementatora
Stvoreni tehnički uslovi za rad PP servisa (prostorije, oprema, repro materijal, certifikati i druga potrebna dokumnetacija za rad servisa)	Izlaz	Po projektu	2017-2020	Izveštaj implementatora
Opremljeno vatrogasno vozilo specijalnom opremom	Izlaz	Po projektu	2017-2020	Izveštaj implementatora
Uspostavljen rad u skladu sa Zakonskom regulativom u vatrogastvu	Izlaz	Po projektu	2017-2020	Izveštaji Vatrogasne jedinice
Efikasnost reagovanja Vatrogasne jedinice – vrijeme reagovanja od prijave do dolaska na požarište	Ishod	Skraćenje vremena reagovanja Vatrogasne jedinice od prijave do dolaska na požarište nakon završetka projekta – izraženo u procentima	2017-2020	Izveštaji Vatrogasne jedinice
Projekat 3.2.1.4. Nabavka i instaliranje sistema za uzbunjivanje stanovništva III faza				

Naziv indikatora	Tip	Definicija	Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije
Stvoreni tehnički i operativni uslovi (nabavljena i instalirana bazna stanica za upravljanje sirenama, obučeni ljudski resursi u operativnom centru, uspostavljene procedure za upravljanje radom sistema) za rad operativnog centra CZ	Izlaz	Po projektu	2017-2020	Izveštaji Civilne zaštite
Uspostavljena pokrivenost signalom sirene za uzbunjivanje naselja u slivu rijeka Bužimnice i Baštre	Izlaz	Po projektu	2017-2020	Izveštaji Civilne zaštite
Brzina obavještanja i upozoravanja građana na opasnost	Ishod	Vrijeme potrebno za obavještanje i upozoravanje građana na opasnost	2017-2020	Izveštaji Civilne zaštite
Površina teritorije općine na kojoj stanovnici čuju signal sirene za uzbunjivanje stanovništva	Ishod	Ukupna površina općine u % od ukupne površine općine na kojoj stanovnici mogu čuti signal sirene za uzbunjivanje	2017-2020	Izveštaji Civilne zaštite
Projekat 3.2.1.5. Rekonstrukcija OŠ u Konjodoru - zamjena stolarije i fasade				
Izvršena zamjena vanjske stolarije na objektu OŠ Konjodor	Izlaz	Po projektu	2017	Izveštaj implementatora
Izrađena nova fasada na objektu	Izlaz	Po projektu	2017	Izveštaj implementatora
Utrošak konvencionalnih energenata (lož ulja) za zagrijavanje OŠ u Konjodoru	Ishod	Ukupne količine lož ulja koje škola troši za zagrijavanje u toku godine	2017.-2020.	Informacija od OŠ Konjodor

Prilog 3: Plan implementacije za 3 godine (1+2)

Link na kojem je dostupan Plan implementacije za 3 godine 2017.-2019. je https://opcinabuzim.ba/wp/?page_id=7310.

Prilog 4: Projektne fiše

Projektne koncepti za projekte iz sektorskih planova, mogu biti dostavljeni na upit potencijalnim donatorima odnosno finansijerima koji je potrebno dostaviti putem kontakt forme na linku https://opcinabuzim.ba/wp/?page_id=5283.

Prilog 5: Procjena mogućnosti finansiranja prioriteta revidirane razvojne strategije općine Bužim (2017-2020)

Osvrt na finansiranje tokom prethodnog perioda implementacije strategije: Od ukupno Strategijom planiranih sredstava od **66.138.724,00 KM**, tokom perioda 2011.-2015. godine **realizirano je 6,72 %**. Struktura planiranih sredstava je predviđala finansiranje od 56,90 % iz budžet i finansiranje iz eksternih izvora od 43,10 %. Kada je riječ o strukturi finansiranja po sektorima razvoja, sektorskim planovima implementacije je bilo predviđeno da se **za sektor ekonomskog razvoja izdvoji 10,70 %, za društveni sektor 63,70 % a za sektor zaštite životne sredine 25,60 %**. Zbog loše ekonomske situacije koja je uticala na obim realizacije sredstava, **za ekonomski sektor je izdvojeno 5,13 %, za sektor društvenog razvoja 7,86 % te za sektor zaštite životne sredine 4,54 %**.

Obrazloženje prognoze sredstava za period 2017.-2020.godine: Prognoza finansiranja razvojne strategije za period 2017. -2020.godine pripremljena je uzimajući u obzir (i) trend izdvojenih sredstava u periodu 2011.-2015. godine; (iii) budžet za 2016 i projekcije DOB-a za 2017. te 2018. godinu (iii) očekivana dopunska sredstva iz ostalih eksternih izvora; (iv) očekivani blagi pad prosječnih izdvajanja; (vi) ograničenja u pogledu akumuliranih obaveza i zaduženosti kao i drugih rizika.

U periodu 2011.-2015. godine, za implementaciju strategije se ukupno izdvojilo 4.443.210,58 KM iz budžetskih i eksternih izvora, i to **prosječno 888.642,11 KM godišnje**. Iz budžeta je izdvojeno ukupno 2.527.990,58 KM, godišnje u prosjeku 505.598,12 KM, iz eksternih izvora 1.915.220,00 KM, prosječno 383.044,00 KM.

U pogledu budžeta za 2016. godinu, za implementaciju strategije je okvirno predviđeno 1.185.798,00 KM dok je iz eksternih izvora predviđeno 716.555,00 KM. Na osnovu operativnih evidencija, iz budžeta 2016 je do izrade ove procjene realizirano 439.603,00 KM , a od toga iz eksternih izvora 343.206,00 KM. Ovi podaci ukazuju da tokom 2016. godine nije došlo do značajnih izmjena trenda realizacije izdvajanja za finansiranje strategije u odnosu na prethodne godine.

Kada je riječ o finansijskom stanju JLS općine Bužim, ukupne **akumulirane obaveze su** na dan 30.06.2016. godine **u iznosu od 500.000 KM**. Za servisiranje kreditnih obaveza u naredne 4 godine će biti potrebno godišnje izdvajati oko 160.000 KM, s godišnjom ratom od 40.000 KM . U pogledu ostalih mogućih finansijskih obaveza koje mogu uticati na mogućnosti finansiranja razvojne strategije najviši rizik se odnosi na sudske presude. Za izvršenje sudskih presuda po ostalim osnovama budžetom općine planirano je, za 2017. Godinu, ukupno 10.000 KM.

Finansijska projekcija je pripremljena putem konsultacija ključnih članova Općinskog razvojnog tima i Službe za budžet i finansije te je usaglašena sa Gradonačelnikom. Prognoza je će biti korištena kao polazna osnova za pripremu sektorskih planova revidirane razvojne strategije JLS.

Pregled procjene po glavnim izvorima finansiranja za period 2017.-2020.godine

Izvori finansiranja lokalne razvojne strategije	Okvirna procjena po godinama				UKUPNO (u KM)
	2017	2018	2019	2020	
Iz Budžeta Općine Bužim (u KM)	716.051	586.651	579.151	578.748	2.460.601
Iz eksternih izvora (<i>kredit, entiteti, kantoni, država, javna preduzeća i privatni izvori</i>) (u KM)	3.011.925	1.052.175	1.016.750	968.756	6.049.606
Iz eksternih izvora (<i>IPA, donatori i ostalo</i>) (u KM)	1.223.200	316.996	274.496	334.460	2.149.152
UKUPNO (u KM)	4.951.176*	1.955.822	1.870.397	1.881.964	10.659.359

Prijedlog okvirne raspodjele finansiranja po sektorima razvoja (stvarna raspodjela će utvrditi tokom revidiranja strategije)

Ekonomski sektor	Društveni sektor	Sektor zaštite životne sredine	Ukupno
3.137.000 KM	5.689.175 KM	1.785.184 KM	10.659.359 KM

Napomene /obrazloženja

Iz Budžeta Općine Bužim	- U narednom periodu očekuju se povećanje prihoda od građevinskog zemljišta, komunalnih taksa kao i od prihoda poreza na dohodak i PDV koji imaju blagi trend rasta.
Eksterni izvori (<i>kredit, entiteti, kantoni, država, javna preduzeća i privatni izvori, sl.</i>)	- U narednom periodu sredstva se očekuju od Fonda za zaštitu okoliša Sarajevo, Federalnog ministarstva za izbjegla i raseljena lica, Kantonalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Kantonalnog ministarstva za porostorno uređenje; sa kojim Općina ima dužu suradnju i koji su učestvovali u realizaciji projekata na području općine. - *Općina je u Budžetu za 2017.godinu predvidjela sredstva za podršku zapošljavanju (poticaj privredi) u iznosu 100.000 KM. Očekuje se da će banke plasirati kredita u vrijednosti 2 mil. KM.
Iz eksternih izvora (<i>IPA, donatori i ostalo</i>) (u KM)	- Očekuje se daljnja suradnja s Švicarskom agencijom SDC i ista učestvuje u sufinansiranju projekata na području općine Bužim. - Općina je potpisala protokol o saradnji i očekuje se finansiranje dovršetka sportske dvorane Bužim od strane TIKa-e u vrijednosti 1 mil. KM - Za ostale donatorske izvore finansiranje nema informacija o pozivima te će se projekti aplicirati na buduće pozive različitih donatora u BiH.

Prilog 6: Projekti koji nisu obuhvaćeni sektorskim i operativnim planom implementacije

Općinski razvojni tim je u procesu revizije Strategije identificirao projekte koji mogu doprinjeti ostvarenju sektorskih ciljeva ali za koje se nisu mogli sa sigurnošću utvrditi izvori finansiranja. Ukoliko se u međuvremenu pronađu finansijska sredstva za realizaciju ovih projekata, JUR-a će u saglasnosti sa nadležnom općinskom službom ove projekte uključiti u Plan implementacije 1+2. U narednoj tabeli prikazana je lista takvih projekata.

Projekt	Ukupni očekivani ishod projekta	Izvori finansiranja		
		Budžet	Eksterni izvori	Ukupno
Podrška plasteničkoj proizvodnji	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, povećane količine prinosa u plasteničke proizvodnje za 10% u odnosu na 2016.godinu 	67.200 KM	100.800 KM	168.000 KM
Edukacija poljoprivrednih proizvođača	<ul style="list-style-type: none"> Povećanje proizvodnje kod educiranih poljoprivrednih proizvođača za 10 % do 2020. u odnosu na 2016. godinu 	3.000 KM	3.000 KM	6.000 KM
Uređenje Zelene pijace za organiziranu promociju i prodaju domaćih proizvoda	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, organizovana kontinuirano prodaja domaćih poljoprivrednih proizvoda na Zelenoj pijaci Do 2020. godine, povećana količina otkupljenih poljoprivrednih proizvoda za 20 % 	60.000 KM	90.000 KM	150.000 KM
Izrada projektno-tehničke dokumentacije za uređenje poslovne zone Varoška Rijeka	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, realizovan min 1 novi infrastrukturni projekat na prostoru poslovne zone 	20.000 KM	30.000 KM	50.000 KM
Završetak škole u Lubardi	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, min 20 učenika godišnje upisano u OŠ u Lubardi 		100.000 KM	100.000 KM

Izgradnja škole i vanjskog igrališta u Bučevcima	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, min 25 učenika godišnje upisano u OŠ u Bučevcima 		100.000 KM	100.000 KM
Rekonstrukcija Srednje škole u Bužimu – zamjena stolarije i fasade	<ul style="list-style-type: none"> Smanjen utrošak konvencionalnih energenata (lož ulja) za 20 % za zagrijavanje Srednje škole u Bužimu 	49.500 KM	100.500 KM	150.000 KM
Vanjsko uređenje OŠ Bužim	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, min 2 puta godišnje održavan uređeni vanjski prostor oko OŠ Bužim 		100.000 KM	100.000 KM
Dječiji vrtić u Bužimu	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, podnesena aplikacija kod min 3 donatora za izgradnju dječijeg vrtića 	10.000 KM	100.000 KM	110.000 KM
Uređenje vanjskog okoliša PŠ Vrhovska	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, min 2 puta godišnje održavan uređeni vanjski prostor oko OŠ Vrhovska 	25.000 KM		25.000 KM
Izgradnja sportstke sale u OŠ u Varoškoj Rijeci	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, redovno održavan i korišten prostor sportske sale u OŠ Varoška Rijeca za nastavu i sportske sadržaje 		350.000 KM	350.000 KM
Izrada tipskih projekata školskih dvorana (dokumentacija)	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, aplicirano kod min 3 donatora za izradu školskih sala na području općine 	10.000 KM		10.000 KM
Izgradnja parking prostora	<ul style="list-style-type: none"> Smanjen broj kazni za pogrešno parkiranje za 40% 	350.000 KM	150.000 KM	500.000 KM
Izgradnja novog vodozahvata na izvorištu Musići	<ul style="list-style-type: none"> Do kraja 2020. godine, obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje bez redukcija za min 50% stanovništva na području općine iz izvorišta Musići 	50.000 KM	150.000 KM	200.000 KM

Projekat Čava – izrada eksploatacionih bunara	<ul style="list-style-type: none"> Do kraja 2020. godine, obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje bez redukcija za min 1700 stanovništva na području općine iz izvorišta Čava 	50.000 KM	450.000 KM	500.000 KM
Izgradnja bazena komore II vodovoda Greblje	<ul style="list-style-type: none"> Do kraja 2020. godine, obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje bez redukcija za min 2000 stanovnika na području MZ Greblje 	48.000 KM	72.000 KM	120.000 KM
Uređenje izvorišta "Fiskija"	<ul style="list-style-type: none"> Do kraja 2020. godine, urađeni svi građevinski radovi predviđeni glavnim projektom 	10.000 KM	20.000 KM	30.000 KM
Završetak izgradnje disperzionog kanalizacionog sistema na lokaciji Stari Grad	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, redovno održavan biljni uređaj funkcionalnim za pročišćavanje otpadnih voda na lokalitetu Stari Grad 	60.000 KM	60.000 KM	120.000 KM
Sanacija klizišta Hilići-Kedići	<ul style="list-style-type: none"> Do 2020. godine, nisu zabilježena nova aktiviranja klizišta na saniranom području 	60.000 KM	140.000 KM	200.000 KM

Radi se o indikativnoj procjeni strukture finansiranja za projekte sa rezervne liste iz budžeta i eksternih izvora kako bi se naglasilo za koje je projekte neophodno pojačati aktivnosti mobilizacije sredstava, kako iz internih tako i iz eksternih izvora.